БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 23 (16.106) • 28 январь 1975 йил сешанба • Баҳоси 2 тийин

ТЎҚҚИЗИНЧИ БЕШ ЙИЛЛИК ЗАРБДОРЛАРИНИНГ НАМУНАСИ МИЛЛИОН-МИЛЛИОН СОВЕТ КИШИЛАРИНИ МЕҲНАТДА ЯНГИ ЖАСОРАТЛАРГА РУҲЛАНТИРАВЕРСИН!

(КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатидан).

1975 БЕШ ЙИЛЛИКНИНГ ЯКУНЛОВЧИ ЙИЛИ

ИҚТИСОД ВА ТЕЖАМКОРЛИК УЧУН КУРАШ—МУҚАДДАС ИШ

МУВАФФАҚИЯТЛАРНИ МУСТАҲКАМЛАЙМИЗ

Бригадамиз аъзолари беш йилликнинг якунловчи йилида икки кунлик топшириқни бир кунда бажаришга аҳд қилдилар. Бу юксак мажбурият қанчалик реал эканлигини ўтган тўрт йилдаги иш якунларига кўра билса бўлади. Бизлар Э-52 экскаваторида 1350 минг куб метр ер қазиш ишларини амалга ошириб, топшириқни қарийб икки баравар ортиғи билан бажардик.

Жанубда ер қазиш техникаси сув хўжалиги қурилишида бутун йил давомида тахминан бир хил кўрсаткич билан ишлай олади. Чунки бу ерда қиш қисқа ва илиқ бўлади. Ҳар бир ер қазиш машинасининг унумдорлигини ошириш — бизнинг бурчимиз.

Бўлғуси ҳосилнинг тақдири кўп жиҳатдан биз, механизаторларга боғлиқ. Бригадамиз ҳозир коллекторни кенгайтирмоқда. Бу коллектор қўриқ ерда ташкил этилган учта совхоз далаларидан оқава сувларни тўплайди. Бу муҳим ишни тезроқ бажариш учун смена топшириқларимизни икки баравар ошириб бажармоқдамиз. КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатига шундай амалий иш билан жавоб берамиз.

Иброҳим МАННОЗОВ,
«Сурханирстрой» трестининг Ангор кўчма механизациялашган колоннаси экскаваторчиларининг бригадири.

Уктам Жўраев билан Пётр Кальков ўртоқлар якунловчи йил январь ойи топшириқларини барвақт бажариб, февраль ойи ҳисобига иш бошлаб юбордилар. Олмалиқ кон-металлургия комбинатида бундай мусобақа пешқадамлари кўплаб топилади. Суратда: корхонанинг илғор металл қуювчилари (чапдан) У. Жўраев ва П. Кальков ўртоқлар.

А. Тўраев фотоси.

ПРОПАГАНДИСТЛАР ЎҚИШМОҚДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети уюштирган КПСС тарихи проблемаларига доир назарий семинарлари раҳбарларининг беш кунлик курси Тошкентда ўз ишини тамомлади.

Курсларнинг программасига КПСС Марказий Комитетининг «Белоруссия партия ташкилотида идеология кадрларини танлаш ва тарбиялаш ишлари тўғрисида»ги қарори асосида ғоявий-тарбиявий ишларни янада яхшилаш вазифалари ҳақида, КПСС ривожининг қонуниятлари ва унинг коммунизм қурилишидаги раҳбарлик ролининг ўсиши тўғрисида, партия турмуши ленинча нормаларининг ривожланиши, партиявий раҳбарлик принциплари ҳақида, КПССнинг халқ фаровонлигини янада оширишни таъминлаш борасидаги фаолияти тўғрисида ҳамда бошқа масалалар юзасидан докладлар ва лекциялар киритилган эди.

Тингловчилар ҳузурида Москва ва ва Тошкентнинг таниқли олимлари, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг масъул ходимлари лекция ва доклад ўқишди.

Пропагандистлар иш тажрибаларини ўртоқлашдилар.

Курсларнинг тингловчилари В. И. Ленин Марказий музейининг Тошкент филиалини бориб кўрдилар, республика пойтахтининг диққатга сазовор жойларини томоша қилдилар. (ЎзТАГ).

ПАРТИЯ ВА ХАЛҚҚА САДОҚАТ

ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ ШИМОЛИЙ ФЛОТ АЪЛОЧИ АТОМ СУВ ОСТИ КЕМАСИ ЭКИПАЖИГА

Сув ости кемасида хизмат қилувчи азиз ўртоқлар!

Сизнинг мактубингиз мени ғоят тўлқинлантириб юборди. Мен бу мактубни ўқир эканман, шимол ва жанубда, Болтиқ денгизи ва Узоқ Шарқда сув усти ва сув ости кемаларининг ҳарбий денгизчилари билан самимий учрашувларим эсимга тушди.

Сизлар ушбу мактубда кемадаги юксак ватанпарварлик руҳи тўғрисида ҳикоя қиласиз. Бундай юксак ватанпарварлик руҳи замонамизнинг ажойиб хусусиятидир. Совет кишилари КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатига жавобан тўққизинчи беш йилликни муваффақиятли тугаллашга, улуғ ғалабанинг 30 йиллигини нишонлаш юзасидан меҳнат фронтида янгидан-янги муваффақиятларга эришиш, кучларини аямай ўзлари учун ва жанг майдонларидан қайтиб келмаганлар учун меҳнат қилишга астойдил интилаётганликлари тўғрисида бепоён мамлакатимизнинг ҳамма қисмидан хушхабарлар келиб турибди. Улуғ Ватан урушининг қатнашчилари ўзларининг жанговар жасорати етмишинчи йиллар жангчиларининг кундалик қаҳрамонона меҳнатида, коммунизм қурувчи ёш авлоднинг ажойиб ишларида давом эттирилаётганлиги билан фахрланадилар. Уларнинг қаҳрамонона шуҳрати ва мангу зафарларига ҳамиша муносиб бўлингиз.

Юксак маънавий-жанговар хислатлар, коллективчилик, дўстлик ва ўртоқлик, ленинчи партиямизга ва совет халқига чексиз садоқат-шавкатли Қуролли Кучларимизнинг барча жангчилари каби флот денгизчиларига ҳам хос хусусиятлардир. Узингизнинг жанговар таълимингиз ва сиёсий чиниқишни бундан буён ҳам тинмай такомиллаштираверингиз, техника ва денгиз маданиятини юксалтирингиз, Совет Ватани олдидаги фарзандлик бурчингизни ҳар қандай шароитларда намунали бажараверингиз.

Экипажингизнинг, барча жангчиларнинг улуғ ғалабанинг 30 йиллигини муносиб кутиб олишларини тилайман. Армия ва флотнинг шахсий составн халқимиз ва унинг социализм ғалабаларини хушёрлик билан қўриқлаётган Қуролли Кучларининг шонли революцион ва жанговар анъаналарини муқаддас билиб сақлайсиз ва кўпайтира берасиз, деб ишонч билдираман.

Ватанга садоқат билан хизмат қилаётганлигингиз учун раҳмат.

Коммунистик салом билан

Л. БРЕЖНЕВ,

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари.

ЖАНГОВАР ВАХТАДА ҲУШЁРЛИК БИЛАН ХИЗМАТ ҚИЛАМИЗ!

СССР Олий Совети депутати контр-адмирал В. П. Фролов қўмондонлигидаги аълочи атом сув ости кемасининг экипажи КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневга мактуб билан мурожаат қилди. Шимолий денгиз флотининг сув ости кемасида хизмат қилувчи жангчилар бу мактубда КПСС XXIV съезди Қуролли Кучлар жангчилари олдига қўйган талабни—«Халқ вужудга келтирган барча нарсалар мустаҳкам суратда ҳимоя қилиниши лозим» деган талабни бажариш учун фидокорона ишлаётганликларини маълум қиладилар. Кема океанда олис масофаларга сузиб боришда кўп марта жуда яхши ўрнак кўрсатди. Кема ҳамма ракета ва торпедо отишларни аъло баҳо билан бажарди. Экипаждаги денгизчиларнинг 90 процентидан кўпи ҳарбий иш мастери ёки юксак классли мутахассис номини олишга муваффақ бўлди.

Ракетали атом сув ости кемаси экипажи ҳозирги вақтда совет халқи Улуғ Ватан урушида қозонган ғалабанинг 30 йиллигини муносиб кутиб олишга тайёрланмоқда. Фронтчиларнинг жанговар шуҳрати, уларнинг қаҳрамонона жасорати жангчиларнинг ҳозирги авлоди учун мардлик ва сабот-матонат, совет ватанпарварлиги ва пролетар интернационализмининг битмас-туганмас манбаи бўлиб хизмат қилади. Сув ости кемасининг жангчилари КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатига жавобан ўқиш ва хизматда янгидан-янги янада катта муваффақиятларни қўлга киритишга қарор бердилар. Улар беш йилликнинг якунловчи йилида ҳарбий иш мастерларининг сафларини кенгайтириш қурол ва техникани ўзлаштириш самарадорлигини ошириш, экипажнинг жанговар ва денгиз таълими сифатини яхшилаш мажбуриятини оладилар.

Шимолий денгиз флотининг жангчилари КПСС Марказий Комитетига ваъда бериб, В. И. Ленин, Коммунистик партия кўрсатиб берган йўлга бундан буён ҳам оғишмай амал қиламиз, империализмнинг кирдикорларига нисбатан революцион ҳушёрликни оширамиз ва Совет Қуролли Кучларининг ягона сафида туриб, қардош социалистик мамлакатларнинг жангчилари билан биргаликда социализмнинг улуғ ғалабаларини ҳимоя қилмоқ учун бутун кучимизни сарф қиламиз ва зарур бўлиб қолган тақдирда жонимизни ҳам фидо қиламиз, деб таъкидлайдилар.

БАҲОР ТАРАДДУДИ

ДАЛАЛАРГА — САРА УРУҒЛАР

Фарғона областида пахта заводларининг коллективлари кўклам экиш кампанияси учун чигитни тозалаб қўйишни Фарғона областида биринчи бўлиб тамомлади. Айни пайтда корхоналарда чигит зўр суръатлар билан тозаланмоқда. Қува ва Қўқон заводларида биринчи марта — «Сом-4» маркали машиналар ўрнатилди. Бу машиналар колхозларга уяларга аниқ — белгиланган миқдорда чигит экиш учун бир неча 100 тонна чигитни тозалаб беради.

Ўзбекистон ССР Пахта тозалаш саноати министрлигининг бош агрономи Собир Қосимович Маҳмудов бу хабарни шарҳлаб бундай деди:

— Пахта заводларимизнинг коллективлари беш йилликнинг якунловчи йилида уруғликни тайёрлашга катта эътибор бермоқдалар. Бунинг маъноси шуки, уруғликни тахт қилиб қўйиш муддатлари ва сифатига эътибор берилмоқда.

Пахта тозалаш заводининг ишчилари бу йилги мавсумда уруғлик чигитни планда мўлжалланганидан 15 кун илгари батамом тайёрлаб қўйишга аҳд қилдилар. Биринчи апрелгача эмас, март ойининг охиригача пахтакорлар уруғлик чигитнинг ҳаммасини олиб бўладилар. Уларнинг ихтиёрида қолган ўн беш кун ичида ҳар қандай об-ҳаво шароитида чигитни керакли жойга тақсимлаб бўлинади.

«Сара уруғдан мўл ҳосил оласан», деган гапни пахта тозалаш саноатининг ходимлари яхши биладилар. Уруғлик чигитнинг сифатига нисбатан қўйиладиган 40 та талаблардан бири бузилса борми, бу чигитнинг униб чиқишига дарҳол таъсир қилади. Бу йилги мавсумда хом ашёни қайта ишлаш пайтида уруғликнинг сифатига алоҳида эътибор берилди. Чигитни саралаш, уни алоҳида эътибор билан асраш, чигитдан толани ажратишнинг махсус технологияси ҳам шунга киради. Ниҳоят чигитни дорилаш ҳам ғоят муҳимдир.

Эндиликда заводлар уруғлик чигитнинг ҳаммасини дорилаш жараёнини ўз зиммаларига олдилар. Уруғлик чигит юксак унумли стационал установкаларда заҳарли доривордар билан дориланади.

Янги машиналарнинг ғоят мустаҳкамлиги хизмат кўрсатувчи ходимларга заҳарли дориларнинг таъсир қилмаслигини гарантиялайди.

Пахтакорларнинг чигитни ерга аниқ экиб кетадиган сеялкалари учун туки туширилган уруғлик чигит етказиб бериш тўғрисидаги буюртмасини ҳам муддатидан илгари бажариш мўлжалланади. Кўкламга қадар бултургига нисбатан икки баравар кўп — 20 минг тонна туки туширилган уруғлик етказиб берилади. Ана шу мақсадда республикада 19 та марказлаштирилган цех жиҳозланган бўлиб, бу цехларга «Сом-4» маркали янги тозалагич машиналар ўрнатилган. Ўзбекистон олимлари томонидан чигитнинг тукини туширишнинг янги, аэрохимия усулини жорий этишга ҳам киришилди.

Пахта тозалаш заводларининг коллективлари уруғлик чигитни кўкламга, экин экиш мавсумига тайёрлар эканлар «муддатидан илгари ва юқори сифатли чигит етказиб берамиз» деган шиор асосида меҳнат қилмоқдалар. (ЎзТАГ).

„САЛЮТ-4": ТЕЛЕСКОПЛАР ОРБИТАДА

УЧИШНИ БОШҚАРИШ МАРКАЗИ, 27 январь. (ТАСС). Москва вақти билан соат 13 дан 30 минут ўтгунча «Салют-4» орбитал илмий станцияси ер атрофини 510 марта, шу жумладан экипаж билан 240 марта айланиб учди.

15 ва 16- иш кунлари программасига мувофиқ Алексей Губарев билан Георгий Гречко станция ичида астрофизикавий тадқиқотларни бажардилар. Қуёш активлиги жараёнларини ўрганиш мақсадида илмий аппаратлар комплексидан: спектрографли қуёш телескопи ва дифракцион спектрометрдан фойдаланиб, экспериментлар ўтказилди. Телескоп ёрдамида қуёшдаги ўзига хос ҳосилаларнинг ультра бинафша нурланиш спекторлари қайд этилди; дифракцион спектрометр ёрдамида тўлқинлар узунлигининг худди шу диапазонида бутун қуёш гардишининг нурланиш интенсивлиги автоматик тарзда қайд этилди.

Эксперимент ўтказиш учун командир станцияни барвақт қуёшга ўнглаб олди, борт-инженер эса қуёш атмосферасидаги энг диққатга сазовор ҳосилаларни—флоккула ва протуберанцларни суратга олди.

Инфра қизил телескоп—спектрометр ёрдамида космонавтлар галактика миқёсидаги ва кассиопея юлдузлар туркумидаги объектларнинг нурланишини тадқиқ қилдилар.

Губарев ва Гречко ўртоқларнинг навбатдаги иш куни бугун Москва вақти билан соат 11 дан 40 минут ўтганда бошланди.

Станция ичидаги системалар нормал ишлаб турибди. Космонавтларнинг саломатлиги яхши, улар ўзларини дуруст ҳис этмоқдалар.

«Салют-4» станциясидаги тадқиқотлар муваффақиятли бажарилмоқда.

ҲИНДИСТОН КОМПАРТИЯСИНИНГ СЪЕЗДИ

ВИЖАЯВАДА, 27 январь. (ТАСС). Бугун шаҳар стадионида Ҳиндистон Коммунистик партиясининг X съезди очилди. Съезд ишида мамлакатнинг барча штатлари ва иттифоқ территорияларидаги 355 минг кишилик ҳинд коммунистлари отряди номидан 1500 дан кўпроқ делегат қатнашмоқда. Съездда 30 дан ортиқ қардош коммунистик ва ишчи партиялар намояндалари, шу жумладан, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов бошчилигидаги КПСС делегацияси фахрий меҳмон сифатида иштирок этмоқда.

Съездни Ҳиндистон Коммунистик партияси миллий кенгашининг Раиси Шрипад Амрит Данге очди. У делегатларни ва меҳмонларни табриклаб, Ҳиндистон Компартияси аъзоларини бутун ҳинд халқининг, биринчи навбатда меҳнаткашларнинг манфаатлари йўлидаги, тинчлик, демократия ва социал тараққиёт йўлидаги фаолиятида янги-янги муваффақиятларга эришишга чақирди.

Ҳиндистон Компартиясининг X съезди 2 февралда ўз ишини тамомлайди.

ҚЎШМА ЭКСПЕРИМЕНТ

26 январда Совет ва Франция мутахассислари магнит пайваста районлар — Ҳинд океанидаги Кергелен ороли билан Архангельск областида ер ионосфераси ва магнитосферасида сунъий равишда электронлар оқимини вужудга келтириш ва шунда рўй берувчи ҳодисаларни тадқиқ этиш борасидаги қўшма эксперимент («Аракс» лойиҳаси) биринчи босқичини амалга оширдилар.

Кергелен оролида совет электрон тезлатгичи ва СССР билан Францияда ишлаб чиқилган бошқа илмий аппаратлари бўлган Франция ракетаси учирилди. Айни маҳалда Архангельск областида ва Кергелен оролида электронларнинг ионосферага сунъий таъсиротини тадқиқ этишга мўлжалланган ер усти аппаратлари катта комплекси ишлаб турди.

Бортавий ва ердаги аппаратларнинг ҳаммаси нормал ишлади. Олинган маълумотлар ер атрофи космик фазоси физикаси учун катта эътиборга сазовордир.

Иккала мамлакат олимлари ва мутахассислари шу ноёб геофизик лойиҳанинг иккинчи тугалловчи босқичини ўтказишга киришяптилар.

(ТАСС).

А. А. Громиконинг Мисрга қиладиган визити тўғрисида

Келишиб олинганига мувофиқ КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико шу йил 3-5 февралда дўстона визит билан Миср Араб Республикасига боради.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ ЖИЗЗАХ РАЙОН КОМИТЕТИГА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ЖИЗЗАХ РАЙОН СОВЕТИГА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Жиззах райони колхозчиларини, барча қишлоқ хўжалик меҳнаткашларини меҳнатда эришган катта муваффақият — давлатга пахта сотиш юзасидан беш йиллик халқ хўжалик планининг бажарилганлиги билан самимий табриклайди.

Беш йилликнинг ўтган тўрт йили мобайнида тайёрлов пунктларига 217 минг тоннадан кўп пахта етказиб берилди. Пахтани машинада териш плани 117 процент бажарилди.

Пахтакорлар, механизаторлар, ирригаторларнинг фидокорона меҳнати ва юксак маҳорати натижасида, район партия, касаба союз, комсомол ташкилотлари, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг олиб борган яхши ташкилотчилик ва сиёсий ишлари туфайли меҳнатда мана шундай ажойиб ғалаба қўлга киритилди.

Ленин орденли «Москва», Навоий номли, Ленин номли, «Коммунизм» колхозлари давлатга пахта сотиш беш йиллик халқ хўжалик планларини муддатидан илгари адо этдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети қатъий ишонч билдирадиларки, Жиззах райони меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатига жавобан социалистик мусобақани авж олдирадилар, 1975 йил ҳосили учун зарур ҳамма ишларни амалга оширадилар, чорва қишловини ўз вақтида ва юксак сифатли ўтказадилар, қишлоқ хўжалигининг барча тармоқларини ривожлантиришда янгидан-янги муваффақиятларга эришадилар ҳамда КПСС XXIV съезди қарорларини муваффақиятли суратда амалга ошириш ишига муносиб ҳисса қўшадилар.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ	ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ	ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

ТОШКЕНТДА УЧРАШУВ

Бельгияга жўнаб кетаётган Фижи бош министри Рату Камисесе Мара якшанба куни Тошкентда озгина вақт тўхтаб ўтди.

Аэропортда меҳмонни Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, республика ташқи ишлар министри М. Т. Турсунов, Тошкент шаҳар ижроия комитетининг раиси В. А. Козимов, бошқа расмий кишилар кутиб олдилар. Бош министр шарафига зиёфат берилди. Зиёфат дўстона вазиятда ўтди.

Фижи бош министри шу куни Тошкентдан жўнаб кетди.

(ЎзТАГ).

ТАБРИК ТЕЛЕГРАММАЛАРИ

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний Ҳиндистоннинг миллий байрами — республика эълон қилинган куннинг 25 йиллиги муносабати билан Ҳиндистон республикасининг президенти Фахриддин Али Аҳмадга табрик телеграммаси йўллади.

Телеграммада бундай дейилади: совет кишилари дўст ҳинд халқининг иқтисодий ва социал тараққиёт соҳасида ўтган чорак аср мобайнида эришган ажойиб ютуқларини ҳамда суверен давлат ва блокларга қўшилмаган мамлакатлар тинчликсевар антиимпериалистик ҳаракатининг актив қатнашчиси бўлмиш Ҳиндистон халқлар озодлиги ва мустақиллигини ҳимоя қилиш, ялпи тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлаш ишига қўшаётган катта ҳиссани зўр мамнуният билан таъкидламоқдалар.

* * *

СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин Ҳиндистоннинг миллий байрами — республика эълон қилинган куннинг 25 йиллиги муносабати билан Ҳиндистон республикаси бош министри Индира Гандига телеграмма йўллаб, дўст ҳинд халқига самимий қутловлар ва келгусида муваффақиятлар, тараққиёт ва фаровонлик тилаб истаклар билдирди.

Тинчлик, дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги шартнома негизида мамлакатларимиз ўртасидаги қалин дўстлик ва самарали ҳамкорликни бундан буён ҳам мустаҳкамлаш, дейилади телеграммада, Совет Иттифоқи билан Ҳиндистоннинг миллий манфаатлари нуқтаи назаридан ҳам, Осиёда ва бутун ер юзида тинчликни мустаҳкамлаш ҳамда халқаро вазиятни соғломлаштириш нуқтаи назаридан ҳам муҳим аҳамият касб этишига аминмиз. (ТАСС).

РОДНЕЙ АРИСМЕНДИНИНГ МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕ ОРҚАЛИ СЎЗЛАГАН НУТҚИ

Уругвай Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Родней Арисменди Марказий телевидение орқали 26 январда нутқ сўзлади.

Р. Арисменди халқаро бирдамликнинг муҳим эканлигини таърифлаб, интернационализм Совет Иттифоқи ва унинг Ленин партиясига, халқаро коммунистик ҳаракатга ҳамиша хос хусусият бўлиб келганлигини уқтириб ўтди. Эндиликда шу бирдамлик мустаҳкам негизга, яъни Совет Иттифоқида коммунистик жамият қурилишига, КПССнинг халқаро таъсирига, Тинчлик программасини амалга ошириш асосида ялпи тинчлик учун курашда КПССнинг мавқеига асослангандир. КПСС миллий мустақиллик учун, империализмга қарши курашда халқларга жуда катта ёрдам бермоқда. Бу эса, янги суверен давлатларнинг вужудга келишига сабаб бўлмоқда. КПССнинг обрўэътибори капиталистик мамлакатлардаги тинчликсевар кучларнинг ҳаракатига таъсир кўрсатмоқда.

Р. Арисменди сўзини давом эттириб бундай деди: мен Москвага келганимда мени кутиб олиш учун чиққан чилилик ўртоқларимдан бири менга шундай деди: «сен озод этилганингдан кейин биз бирдамликнинг бутун тарихий аҳамиятини ва жуда катта кучга эга эканлигини яққол ҳис этдик. Энди биз Корваланнинг ва бошқа маҳбусларнинг ҳаёти сақлаб қолиниши мумкинлигига янада кўпроқ даражада ишонамиз». Бу ишда Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва бутун совет халқи, ажойиб раҳбар ва давримизнинг ҳамда жаҳон коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг буюк арбоби ўртоқ Леонид Ильич Брежнев ҳал қилувчи роль ўйнади.

Родней Арисменди КПССнинг Латин Америкасидаги коммунистик ва ишчилар ҳаракати билан, халқларнинг миллий мустақиллик учун, империализмга қарши олиб бораётган кураши билан жанговар бирдамлигини уқтириб ўтди. Интернационализм ҳамиша Совет Иттифоқига ва Ленин партиясига хос фазилат бўлиб келди, деди у.

Уругвай Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари айтдики, Хитой раҳбарларининг олиб бораётган сиёсати коммунистик ҳаракатни парчалаб юборишга қаратилгандир. Маочи раҳбарлар Чили халқининг қонхўр бошлиғини ўз бағрига босиб, Коммунистик партияга қарши хуруж қилаётганлигини, Перуда революцион ҳаракатга путур етказаётганлигини Латин Америкасида кўриб турибмиз.

Р. Арисменди сўзининг охирида бундай деди: халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракати бирлигига эришишда, Латин Америкасида ва бутун дунёда партияларимизнинг бирлигига эришишда янги марралар сари интилишни биз ҳозир ҳар қачонгидан кўра зарур иш деб ҳисоблаймиз. (ТАСС).

Халқ контроли саҳифаси

©СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

НАЗОРАТЧИ ЎРТОҚЛАР! ТЎҚҚИЗИНЧИ БЕШ ЙИЛЛИКНИНГ ЯКУНЛОВЧИ ЙИЛИДА БУНЁД ЭТИЛАЁТГАН ЯНГИ ҚУВВАТЛАРГА ЭЪТИБОРНИ КУЧАЙТИРИНГ! ● ИШ ВАҚТИНИНГ ҲАР БИР МИНУТИ БЕШ ЙИЛЛИККА ХИЗМАТ ҚИЛСИН. ● МАҲСУЛОТНИНГ СИФАТИНИ ЯХШИЛАШ УЧУН КУРАШ — ҲАММАНИНГ ВИЖДОН ИШИ. ● КАМЧИЛИКЛАРНИ ҚАТЪИЯТ БИЛАН БАРТАРАФ ЭТАЙЛИК, ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИНИНГ ҲАММА БЎҒИНЛАРИ ИШИНИ КЕСКИН ЯХШИЛАЙЛИК. ● ХЎЖАСИЗЛИК ВА ИСРОФГАРЧИЛИККА ҚАРШИ ҚУНТ БИЛАН КУРАШИНГ!

ЖАНГОВАР ТАЯНЧЛАРИМИЗ

Оммавий текшириш вақтида Куйбишев номли колхоз фермасида аниқланган камчилик ҳаммани ташвишга солиб қўйди. Халқ контроли группасининг раиси Ш. Болқиев бу ерда ўн икки бош шахсий қорамол хўжалик ем-хашаги ҳисобига боқилаётганини аниқлади. Тафтиш комиссиясининг раиси Э. Нўддошев ҳам бу фактдан хабардорлиги, аммо бефарқ қараётгани назоратчиларни ажаблантирди. Улар бевосита колхоз раиси Э. Ражабовга маълум қилишди, чора кўришни сўрашди. Афсуски, бу таклифга раис ҳам бефарқ қаради. Шунда масала район халқ контроли комитетида муҳокама қилиш учун тавсия этилди. [illegible] ундириб олинди. Э. Ражабов, Э. Нўддошев ўртоқлар жазоландилар.

Район партия комитети Куйбишев номли колхозда рўй берган [illegible]

[illegible] палари ва постларига раҳбарликни такомиллаштирмоқдалар. Коммунистларнинг умумий йиғилишларида, комитет ёки бюро мажлисларида халқ контроли группа ва постлари фаолиятига доир 47 масала муҳокама қилинди.

Контроль органларининг кучи, улар фаолиятининг таъсирчанлиги партия ташкилотларининг кундалик раҳбарлигига боғлиқ. Биз буни доимо назарда тутамиз. [illegible]

«Халқ контроли органлари, — деб таъкидланган эди партия XXIV съездида КПСС Марказий Комитетининг Ҳисобот докладида ўртоқ Л. И. Брежнев, — **Совет социалистик демократияси системасида муҳим ўрин олади. Партия кенг омманинг доимий ва амалий, таъсирчан контроли тўғрисидаги ленинча ғояларни оғишмай амалга ошириш ҳақида бундан буён ҳам ғамхўрлик қила веради.** Биз ана шу ғамхўрликни кун [illegible]

[illegible] нинг активлари барча масъулиятли топшириқларни муваффақият билан бажармоқдалар. Бу нарса мавжуд резерв ва имкониятларни аниқлаб, ишга солишга, иқтисод ва тежамкорлик ҳаракатини кучайтиришга, давлат ва меҳнат интизомини мустаҳкамлашга, ишда [illegible] камчиликларни ўз вақтида бартараф этишга ёрдам берадилар. [illegible]

[illegible] Ўтган йили ҳар [illegible] йилга қараганда [illegible] олинди. Паррандачиликда ҳам [illegible] рўй берди.

Маълумки, [illegible] органларида жамоатчилик асосида иш олиб борадилар. Шунинг учун уларнинг беҳаловат ишларига ҳайрихоҳлик билан қараш, намунали жамоатчиларни ҳар томонлама рағбатлантириш катта аҳамиятга эга. Кўпгина назоратчилар кўксини бугун орден ва медаллар безаб турибди. Уларнинг хизматини район партия комитети, район Совети ижроия комитети ҳам муносиб тақдирламоқдалар. «Иттифоқ» колхози халқ контроли группасининг раиси И. Қурбонова, Энгельс номли колхоз ва Свердлов номли совхоз назоратчиларининг раҳбарлари О. Рустамов, Х. Узоқов ўртоқлар қимматли совғалар билан тақдирландилар.

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг 1975 йилда деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлашни кўпайтириш, тўққизинчи беш йилликни муваффақиятли якунлаш учун қишлоқ хўжалиги ходимларининг Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини ўтказиш тўғрисидаги қарорида таъкидланганидек, ишлаб чиқариш суръатларини жадаллаштириш ва маҳсулотнинг сифатини яхшилаш, мажбуриятларни муваффақиятли суратда тўла ва ошириб бажариш, ишлаб чиқаришнинг иқтисодий самарадорлигини ошириш якунловчи йилнинг муҳим вазифасидир. Районимиз халқ назоратчилари ҳозирда қишки дала ишларини намунали ўтказиш, мўл ҳосилга пухта замин яратиш, чорва қишловини муваффақият билан тугаллаш учун жонкуярлик кўрсатмоқдалар. Район партия комитети, бошланғич партия ташкилотлари ўзларининг жанговар ёрдамчилари бўлган халқ назоратчиларининг кундалик ишини тобора активлаштириш, назоратнинг таъсирчан ва самарали бўлишини таъминлаш учун барча зарур чораларни кўрмоқдалар.

М. ЖЎРАЕВ,
Самарқанд область Иштихон район партия комитетининг биринчи секретари.

ХАЛҚ КОНТРОЛИ КОМИТЕТЛАРИДА

ТЎЛА ҚУВВАТ БИЛАН ИШЛАЙЛИК

КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатида тўққизинчи беш йилликнинг якунловчи йили вазифалари белгилаб берилди. Уни муваффақиятли бажариш кўп жиҳатдан саноат корхоналарида ишлаб чиқариш қувватларидан нечоғлик тўла фойдаланишга боғлиқ. «Ишлаб чиқариш қувватларини ишга тушириш ва ўзлаштириш муддатлари баъзан чўзилиб кетмоқда, — дейилади Мурожаатда — айрим корхоналар планларни бажармаяпти». Шу муносабат билан Фарғона область Киров район халқ контроли комитети Киров пахта тозалаш заводида лойиҳа қувватларидан фойдаланишнинг аҳволи билан танишиб чиқди. Корхонада асбоб-ускуналарнинг 64,5 процент қувватидан фойдаланилмоқда. Тўрт йил илгари ишга туширилган бўлишига қарамай мазкур корхонада станок ва жиҳозларни ремонт қилиш цехи ҳануз ташкил этилмаган. Бу нарса ишлаб чиқариш планлари муттасил бажарилмаслигига сабаб бўлаётир. Чунончи, ўтган йили 13800 тонна ўрнига фақат 8445 тонна маҳсулот ишлаб чиқарилди. 384 тонна маҳсулот сифатсизлиги учун брак қилинди. Корхона бир йилда 12 та рекламация олиб, 5953 сўм жарима тўлади.

Халқ контроли комитети бу масалани ўз йиғилишида махсус муҳокама қилиб, завод директори Б. Усмонов, халқ контроли группасининг раиси У. Назиров ўртоқлардан мавжуд аҳволни бартараф қилиш учун амалий чоралар кўришни, ишлаб чиқариш қувватларидан фойдаланишни яхшилашда мутахассислар масъулиятини кучайтиришни талаб қилди.

СУРЪАТ ВА СИФАТ — НАЗОРАТДА

Китоб район халқ контроли комитети биринчи кўчма механизациялашган колонна халқ контроли группаси фаолияти тўғрисидаги масалани муҳокама қилди. Сўнгги йилларда мазкур группа активлари социалистик мулкни сақлаш, ишлаб чиқариш планлари бажарилишининг бориши, қурилиш ишларининг сифати, қурилиш материалларидан фойдаланиш, объектларда меҳнатни ташкил этиш бўйича текширишлар ўтказиш соҳасида муайян тажриба тўпладилар. Ўтган йили ўтказилган 19 текшириш қурилиш ишлари суръатини тезлатиш, иш сифатини яхшилаш имконини берди. Группанинг ҳамма аъзолари қурилиш участкалари бўйича бириктиб қўйилганлиги яхши самара беряпти. Айниқса, Эшқобил Аблаев, Элберди Шарипов, Муҳиддин Ғиёсов, Людмила Бокова сингари халқ назоратчилари фаол иш олиб бормоқдалар.

Шу билан бирга район халқ контроли комитети группа ишидаги бир қатор камчиликларни ҳам кўрсатиб берди. Чунончи, группа фаолиятида ошкораликни таъминлашга кам эътибор берилаётганлиги таъкидланди. Бу нарса текширишларнинг таъсирчанлигига путур етказмоқда, халқ назоратчиларининг коллектив учун фойдали фаолиятини кенг меҳнаткашлар ўртасида ёйишга тўсиқ бўлиб турибди. Колонна халқ контроли группаси кўрсатилган камчиликни бартараф этиш чорасини кўрмоқда.

ТАЖРИБА ВА ТАШАББУС

ИЗЛАНИШ ДАВОМ ЭТАДИ

Урганч шаҳар халқ контроли комитети ахборот бўлими ёғ-совун заводи халқ назоратчиларининг иш тажрибаси ҳақидаги махсус плакатни кўп нусхада нашрдан чиқарди. Корхона халқ контроли группаси фаолиятига бежиз бунчалик эътибор берилган эмас, албатта. Ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш, беш йиллик план-топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун курашда группа муҳим роль ўйнамоқда. Қуйида завод халқ контроли группасининг раиси ўртоқ Е. Дўсикеевга сўз берамиз.

Маълумки, бу йил тўққизинчи беш йилликка якун ясалади. Заводимиз ишчи-хизматчилари якунловчи йил учун муқобил планлар қабул қилишган. Уларни бажариш ҳар бир участкада, ҳар бир бригадада юксак меҳнат уюшқоқлиги ва интизомни, социалистик мажбуриятларни бажариш учун курашга бутун куч ва ғайратни сарфлашни тақозо этади. КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаати умумхалқ мусобақасига янги куч, ялпи сафарбарлик бағишлади. **«Беш йилликнинг якунловчи йили топшириқларини, —** дейилади Мурожаатда, **— маҳсулот ҳажми, турлари ва сифати бўйича муддатидан аввал бажариш учун, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш учун актив суратда курашингиз, иш вақтидан, асбоб-ускуналардан самарали фойдаланиш учун ҳаракат қилингиз, электр энергия, ёқилғи, хомашё ва материалларни тежаб-тергаб сарфлангиз».** Назоратчиларимиз бошланғич партия ташкилоти раҳбарлигида якунловчи йилда маҳсулот реализацияси бўйича белгиланган топшириқларни муддатидан илгари уддалаш, асбоб-ускуналар ва механизмлардан унумлироқ фойдаланиш, хомашё ва материалларни тежаб-тергаб сарфлашга кўмаклашиш мақсадида қизғин иш олиб бормоқдалар. Иш вақтидан оқилона фойдаланиш, хўжасизлик, беғамлик, интизомсизлик кўринишларига қарши аёвсиз курашиш доимий эътиборимизда.

Тўққизинчи беш йиллик вазифаларининг кўлами ва мураккаблиги назорат ишини муттасил такомиллаштиришга эҳтиёжни кучайтирмоқда. Шуни назарда тутиб группамизнинг олти секторини тузганмиз. Корхонанинг етакчи участкаларида еттита назорат пости иш олиб бормоқда. Уларнинг ишида 52 ишчи, инженер-техник ходим фаол қатнашмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг 1974 йил декабрь Пленуми қарорлари, якунловчи йил Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини авж олдириш тўғрисидаги қарори асосида группамизнинг перспектив планини ишлаб чиқдик. Партия бюроси бу планни маъқуллади. Шундан кейин уни группа аъзоларининг йиғилишида тасдиқладик. Перспектив план асосида 1975 йилнинг биринчи квартали учун жорий план ишлаб чиқдик. Ҳаракатни изчил планлаштириш ҳар бир назоратчи ишининг самарадорлигини таъминламоқда. Назоратчиларга топшириқ берар эканмиз, уларнинг имкониятлари, шахсий сифатлари, билим ва тажрибаларини назарда тутамиз. Бу уларда ҳар бир участкада ишнинг ҳақиқий аҳволи учун масъулиятни оширмоқда, ижодий активлик вазиятини вужудга келтирмоқда. Ишчанлик билан уйғунлашиб кетган изчиллик ва принципиаллик ҳар бир назоратчига хосдир.

Тўққизинчи беш йилликнинг ўтган тўрт йили мобайнида биз 150 га яқин текшириш ўтказдик. Уларда деярли 300 киши актив қатнашди. Одатда текширишлар якуни группа бюросининг мажлисида дарҳол кўриб чиқилади. Аниқланган камчиликларнинг моҳиятига қараб, таклифларимиз маъмурият, партия бюроси ёки касаба союз завод комитетининг эътиборига ҳавола қилинади.

Биз халқ назоратчиларининг малакасини ошириш мақсадида мунтазам ўқувни йўлга қўйдик. Ҳар ойда ўтказиладиган бундай машғулотларда группамизнинг бюро аъзолари актив назоратчилардан бирининг тажрибасини таҳлил қилиб берадилар, текширишларни ўтказиш тартибини баён қиладилар. Шу тариқа халқ назоратчиларининг актив иш олиб боришларини таъминламоқдамиз. Табиийки, бу ишлаб чиқариш суръатлари ошишида, маҳсулот сифатининг яхшиланиб боришида ўз самарасини бермоқда.

Илгари ёғ ишлаб чиқариш жараёнида бирмунча маҳсулот нобуд бўларди. Бу масала билан яқиндан шуғулланиб, пресслаш цехи халқ назорати постининг аъзоси А. Сотипов бошлиқ бир группа активларга ишлаб чиқаришнинг шу жараёнини яқиндан ўрганиб чиқишни топширдик. Улар форпресс конусларидаги нуқсонни аниқлашди. Туташтириш жойларидаги тирқишлар беркитилгач, ёғнинг тўкилиши кескин камайди. Шу йўл билан белгиловчи йилда 112 тонна ёки 70 минг сўмлик қўшимча маҳсулот ишлаб чиқарилди.

Совун ишлаб чиқариш цехида назоратчилардан Е. Замонова ва К. Маткаримовлар яшиклар хўжасизларча сақланаётганлигини аниқлашди. Улар наридан-бери қоқиштирилаётганлиги, айрим ишчиларнинг ўз вазифасига бефарқлиги туфайли совунларни контейнерларга юклаш вақтида тез-тез синаётгани, тахталари кўчиб кетаётгани маълум бўлди. Натижада буюртмачилардан кўплаб эътирозлар эшитишга тўғри келарди. Назоратчиларнинг қатъият билан аралашуви туфайли бу камчилик ҳам тугатилди.

Халқ назоратчилари корхонада гоҳи-гоҳи рўй бериб турадиган талон-торож ишларига бутунлай барҳам беришди. Улар ҳар бир иш жойида, ҳамма участкада сезгирлик билан назоратни муттасил кучайтириб бормоқдалар. Иқтисод ва тежамкорликка риоя қилиш масаласига эътибор кучайтирилди. «Комсомол прожектори» штаби билан ҳамкорликда тежамкорлик кўрик-рейдлари ўтказмоқдамиз. Унинг якунлари корхона коллективининг йиғилишида албатта, муҳокамага қўйилади. Рўй бераётган камчиликлар ишчиларга очиқ-ойдин маълум қилинади.

Тўққизинчи беш йилликнинг ўтган тўрт йили ичида назоратчиларимизнинг бевосита ёрдами билан совун ишлаб чиқариш учун керак бўладиган 15,5 тонна хомашё, 36,8 тонна сода маҳсулотлари, 37,9 минг сўмлик фильтр тўқималари, туз ва лимон кислотаси тежаб қолинди. 364 тонна шартли ёқилғи, 92 минг киловатт-соат электр энергияси иқтисод қилинди. Халқ контроли группасининг бюро аъзоси токарь К. Бекжонов иқтисод ва тежамкорлик ҳаракатида байроқдор бўлди. У фойдаланилган материаллардан эҳтиёт қисмлар тайёрлаш ҳисобига корхона учун ниҳоятда зарур бўлган 500 килограмм металлни тежаб қолишга эришди.

Меҳнат интизоми якунловчи йил суръатида муҳим ўрин эгаллай. Шуни назарда тутиб, биз иш вақтидан унумли фойдаланиш масаласи билан яқиндан шуғулланмоқдамиз. Чунончи, сўнгги текширишда 15 киши ишга 5—15 минут кечикиб келганлиги аниқланди. Улар билан партия ташкилотида атрофлича суҳбатлашилди. Бу ишга кечикиб келиш ҳолларига хотима берди. Лекин халқ назоратчилари бу билан кифояланмадилар. Иш вақтидан фойдаланиш масаласи коллективнинг умумий йиғилиши муҳокамасига қўйилди. Унда ишчилар, мутахассислар фойдали мулоҳазалар билдиришди, дангасалар, айрим ишёқмаслар қаттиқ танқид қилинди.

Халқ контроли группаси бюросининг фаолиятида назорат постларига раҳбарлик муҳим ўрин тутади. Постларнинг иши тўғрисидаги ҳисоботлар тез-тез эшитиб турилади. Айни вақтда пост аъзолари учун суҳбатлар, маслаҳатлар бериш муттасил йўлга қўйилган. Бюро аъзолари цехларда тез-тез бўлиб турадилар, назорат постларига амалий ёрдам кўрсатадилар.

Ошкоралик халқ назорати таъсирчанлигининг муҳим воситасидир. Халқ контроли группасининг иши тўғрисида корхона коллективига мунтазам ахборот бериб турамиз, текширишлар, кўриклар, рейдларнинг натижаларини партия йиғилишларида, ишлаб чиқариш кенгашларида, коллективнинг умумий йиғилишларида маълум қиламиз. Аниқланган камчиликлар деворий газеталарда ёритилади, ички радиоузель орқали эълон қилинади. Халқ контроли ойналари ва витриналари муттасил янгилаб турилади. Ошкоралик назоратнинг таъсирчанлигини таъминламоқда, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, резервларни ишга солиш имкониятини яратмоқда.

Е. ДЎСИКЕЕВ.
Урганч шаҳар ёғ-совун заводи халқ контроли группасининг раиси.

Тошкент тўқимачилик машинасозлиги заводи халқ контроли группаси ишни КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатида қўйилган вазифалар асосида ташкил этиб, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш учун курашмоқда.

Суратда: группа аъзолари иш режаларини белгиламоқдалар. Чапдан — халқ контроли группасининг раиси К. Марсов, группа аъзолари И. Сучилина, А. Степанов, Х. Мадёров, Т. Сергеева, Р. Аҳроров ва Р. Алимов ўртоқлар.

О. Зозуля фотоси.

АЖАБ САВДОЛАР

«САХИЙ КИШИ»

— Вой қароғимей, зерикиб қолдингми-а? — Ажаб, ажаб. Бир кўнгил ёзди қилиб кела қол.

Бошлиқ рўпарасида турган кишига илжайди. «Ажаб, ажаб» деганича, секретарини чақирди.

Эшикдан қўлида қалам-қоғозини тахт тутган қиз кириб келди.

— Ёз: Челябинскда ўқиш бўлади. Янги машиналар, асбоб-ускуналар ўрганилади, бош механик Бердиев ўн икки кунга командировка қилинади.

Иш хамирдан қил суғургандек битаётганини кўриб, бош механик қўлини кўксига қўйди.

— Ёшулли, ўқувга слесарлардан Сейданов билан Исаев ҳам боруви керак.

— Хўп, ажаб, — шундай деди-ю, бошлиқ яна секретарига буюрди. — Ёз буларни ҳам. Буйруқни қўл қўйишга ҳозирлаб келтир.

Қиз чиқиб кетди. Икки суҳбатдош бир-бирларига мамнун жилмайиб қўйишди.

— Оқ йўл, жўра. Соғ бориб-омон қайт.

Шундай қилиб, «Каракалпакводстрой»нинг Нукус кўчма механизациялашган колоннаси бош механиги Челябинскка командировка ҳужжатларини ҳозирлай бошлади. Кассадан пулни жарақлатиб санаб олди-да, шаҳар авиакассасига равона бўлди. Билетни олиб, вақти-соати билан самолётга ўтирди. Ажаб хангома шунда бошланди. Бердиев тушган самолёт... Москвага қараб учди. Хуллас, уч кишининг саёҳати давлатга 334 сўм 74 тийинга тушди.

Кўчма механизациялашган колоннанинг бошлиғи И. Жўлменовнинг бир оғиз «маъқул» деган сўзи билан Еримбетов Тошкент ва Марғилон шаҳарларини кезиб қайтди. Бир куни колонна ходими Роматуллаев Самарқанд обидаларини кўргиси келиб қолди. Орзусини бошлиққа айтган эди, хотамтой уни ҳам ўн кун сайру-томошага кузатиб қўйдилар.

Кўп ўтмай, ўқув юртини битирган икки ёш мутахассис колоннага ишга келди. Уларни кўриб, Жўлменовнинг қувончи ичига сиғмай кетди. Сўрабнетиб ўтирмай, «майда-чуйда» харажатлар учун еб кетарга пул ёздириб берди.

Кимдир:

— Ишга келган ёш мутахассисларга йўл харажати ва бир ойлик стипендиясига қўшиб фақат ярим оклад миқдорида пул берилиши керак-ку, ёшулли? — деди ботинқирамай.

Шунда бошлиқнинг жаҳли чиқиб кетди. Қошларини чимирди. Лекин айтганини қилди. Бош бухгалтер Ш. Собировга қараб:

— Ёз, ёзавер, — деб буюрди. — Нима, берсак асакамиз кетадими?

Икки ёш мутахассис бошлиқнинг хотамтойлиги туфайли 165 сўм ортиқча пулни ёнларига солиб, идорадан чиқишди. Ҳақиқатан ҳам берса-берибдида. Пул қурилиш колоннасиники, ҳалиги ёшлар ҳам шу колоннада ишлайман деб келишган. Лекин тунов куни келган текширувчилар буни тушунишни исташмади.

— Булар ғирт ножўя ишларку — дейишди бошлиққа рўпара бўлиб.

— Нима дедингиз? — сўради Жўлменов ўтирган жойида. Кейин бир нимани ўйлади чамаси. — Хов-ва, ажаб гап, — деб қўйди.

Ўзи бўлса кўнглида ўйларди: «Булар бирор кишига яхшилик қилишга ҳам қўйишмайди. Во-ажаб!».

ХИЖОЛАТ

Куннинг қовоғи солинса, Ўрмонованинг чеҳраси ёришади. Ташқарида қор ёғиб, изғирин турсами, унда қўяверинг: очилиб-сочилиб кетади. Оёқ-қўли ҳам чаққон бўлиб қолади. Овози ўзгаради. Нигоҳи илиқлашади.

— Нима дедингиз? — сўрайди харидорга ҳиёл энгашиб сирли оҳангда. — Қоракўл пальтосими? Болаларникидан дейсизми?

Гапираётганида кўзи суҳбатдошига қарамайди. Соққа тергандек, аланг-жаланг қилгани қилган. «Ҳар ҳолда эҳтиёти шарт-да».

Аммо ўша куни унинг иши чаппасига кетди. Икки жуфт иссиққина тўр қўйлакни қоғозга ўраб, бир харидор қўлтиғига қистираётганида, сўраб қолишди:

— Ичкарига ўтсак мумкинми?

— Сўраганингизни олиб бераман... Қоракўл пальтосими? Ёки янги мода костюм керакми?

— Унақалар витринада кўринмайди-ку?

— У ёғини суриштириб нима қиласиз, — деди Ўрмонова сирли жилмайиб. — Борми, бор-да!

Тилёғлама сотувчи зимдан тикилиб туриб, бу харидор у кутганларидан эмаслигини тушуниб қолди. Аммо вақт ўтган эди, кейинги пушаймонга ҳожат йўқ. Шу куни магазиндаги барча ишкалликлар қоғозга тушди.

Болалар кийимлари магазинида текшириш ўтаётганида райондаги 1-магазинда ҳам Мануковская исмли савдо ходими «хижолат» чекиб турган эди. Бу магазинда сотувга қўйилган 60 хил турли буюмларнинг бирортасида ҳам нарх ёрлиги йўқ эди. Шундай бўлгач, сотувчи оғзига сиққан нархини айтадида.

Халқ назоратчилари Ўрта Чирчиқ районидаги айрим савдо ва умумий овқатланиш корхоналари ишини текширишганда шу сингари хангомаларга дуч келишди. Чунончи, райондаги 25 та магазин, ўнта умумий овқатланиш корхонаси савдо-сотиқ планини муттасил бажармай келаётгани маълум бўлди. Баъзи ошхоналар, озиқ-овқат магазинлари ифлос. Моллар қор ва ёмғир тагида қолиб, яроқсиз ҳолга келмоқда. Бир қатор сотувчилар орасида харидорлар ҳақидан уриб қолиш, қўполлик тез-тез содир бўлиб туради. Умуман, шундай хангомалар аҳолини ажаблантирмоқда.

Ж. САЪДУЛЛАЕВ.

РАССОМ ШАРҲЛАЙДИ

Фарғона шаҳар маиший хизмат комбинатида (директори И. М. Ивницкий) автотранспортдан фойдаланиш қониқарсиз аҳволда. Шоферларга путёвкалар олдиндан бериб қўйилади. Бухгалтерия эса фақат ойда бир маротаба путёвкаларни йиғиб олади. Мотороллерлар тунги вақтларда ҳайдовчиларнинг уйида сақланади. Автотранспорт учун буюртмалар қабул қилиш столи ташкил этилмаган. Шоферлар буюртмачилар билан оғзаки шартнома тузиб, рейсга чиқаверадилар. (Шаҳар халқ контроли комитетининг маълумотидан).

— Роҳат ҳам меники, фароғат ҳам.

Бекобод цемент комбинатида мазут сақлаш омбори қуриш уч йилдан буён пайсалга солиб келинмоқда. Ўзбекистон ССР Қурилиш материаллари саноати министрлиги бу объектни маблағ билан таъминлашни кейинга сурмоқда. Комбинат эса бу орада кўп газ ишлатилганлиги учун 450 минг сўм жарима тўлади.

(Шаҳар халқ контроли комитети маълумотидан).

— Биридан чегириб, бошқасига совуриб...

А. Холиқов расмлари.

ЯКУНЛОВЧИ ЙИЛ МАРРАЛАРИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР МЕЛИОРАЦИЯ ВА СУВ ХЎЖАЛИГИ МИНИСТРЛИГИГА ҚАРАШЛИ «ЮГКАРАКАЛПАКВОДСТРОЙ» ТРЕСТИ ИШЧИЛАР, ИНЖЕНЕР-ТЕХНИК ХОДИМЛАР ВА ХИЗМАТЧИЛАР КОЛЛЕКТИВИНИНГ 1975 ЙИЛГИ

СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

«Югкаракалпакводстрой» трестининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошира бориб, тўққизинчи беш йилликнинг белгиловчи йилида — трестнинг фаолияти бошланган биринчи йилда сув хўжалиги қурилишида анчагина ютуқларга эришдилар. Трест пудрат қурилиш-монтаж ишлари планини 100,4 процент бажарди. Эллик қалъа массивида Қорақалпоғистон АССРдаги хўжаликларга 3260 гектар янгидан суғориладиган ерни фойдаланишга топширди, 9 минг гектар ернинг сифати яхшиланди, эскидан ҳайдалиб келинган 7280 гектар ерни яхшилаб текислаш ишлари амалга оширилди, 7300 квадрат метр уй-жой майдони ва 11 миллион сўм асосий ишлаб чиқариш фондлари ишга туширилди.

«Югкаракалпакводстрой» трести коллективи КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатига жавобан қуйидаги социалистик мажбуриятларни олади:

— пудрат қурилиш-монтаж ишлари йиллик планини 20 декабргача бажарамиз, йил охиригача планга қўшимча равишда 600 минг сўмлик пудрат ишларини бажарамиз;

— планга қўшимча равишда 600 гектар янги суғориладиган ерни қишлоқ хўжалик оборотига киритамиз. Пландан ташқари 1000 гектар ернинг мелиоратив ҳолатини яхшилаймиз, планга қўшимча равишда 250 гектар ерни яхшилаб текислаймиз;

— меҳнат унумдорлигини пландагига нисбатан 0,5 процент оширамиз. Бригада хўжалик ҳисобини ишлаб чиқаришга жорий қилишни давом эттирамиз, камида 10 та бригадани Н. Злобин методи асосида ишлашга кўчирамиз;

— ер қазиш ва бетон ишларида механизациялаш даражасини оширамиз, тупроқ қазиш ишларида қўл меҳнати сарфини бултурги даражага нисбатан 3 процент ва бетон ишларида 2,5 процент камайтирамиз;

— қурилиш-монтаж ишларининг таннархини белгиланган топшириқдан ташқари 0,5 процент камайтирамиз. Ишлаб чиқаришга янги техникани, прогрессив технологияни ва рационализаторлик таклифларини жорий қилиб, 25 минг сўм маблағни тежаб қоламиз;

— бу йил объектларнинг камида 80 процентини «яхши» ва «аъло» баҳолар билан топширилишини таъминлаймиз;

— коллективнинг уй-жой, маиший шароитини яхшилаш учун уй-жойлар қуриб берамиз, ўқув йили бошлангунга қадар 640 ўринли иккита умумий таълим мактабини, 1 октябргача 140 ўринли иккита болалар боғчасини, 1 декабргача 105 ўринли касалхонани фойдаланишга топширамиз. Эллик қалъа массивида клуб қурилишига шу йилиёқ киришамиз;

— 150 ишчининг малакасини оширамиз, бевосита ишлаб чиқаришнинг ўзида камида 100 кишига турдош касб-кор ўргатамиз;

Ушбу социалистик мажбуриятлар «Югкаракалпакводстрой» трести партия хўжалик активининг йиғилишида муҳокама этилиб, қабул қилинган.

ОЛМАЛИҚ МЕБЕЛЬ ФАБРИКАСИ КОЛЛЕКТИВИНИНГ 1975 ЙИЛГИ

СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

Олмалиқ мебель фабрикасининг коллективи беш йилликнинг тўртинчи, белгиловчи йили ишлаб чиқариш планини, зиммага олинган социалистик мажбуриятни ва муқобил планни муваффақиятли бажарди. Фабрика планга қўшимча равишда 376 минг сўмлик маҳсулот реализация қилди. Меҳнат унумдорлиги топшириқда кўзда тутилганига нисбатан 3,7 процент ортди.

Олмалиқ мебель фабрикасининг меҳнаткашлари партия Марказий Комитети қўйган вазифаларни муваффақиятли бажаришга муносиб ҳисса қўшиш учун интилиб, 1975 йилга қуйидаги социалистик мажбуриятларни олдилар:

— маҳсулот реализация қилиш йиллик планини 23 декабрда бажарамиз;

— муқобил планни ҳисобга олган ҳолда қўшимча равишда 280 минг сўмлик маҳсулот, шу жумладан 150 минг сўмлик мебель ишлаб чиқарамиз ва реализация қиламиз;

— маҳсулот реализация қилиш беш йиллик топшириғини 20 октябргача бажарамиз ҳамда беш йиллик планга қўшимча равишда 1 миллион 958 минг сўмлик маҳсулот реализация қиламиз;

— меҳнат унумдорлигини 1974 йилда эришилган даражага нисбатан 3 процент оширамиз;

— мебелларнинг 4 та янги турини ўзлаштирамиз ва кўплаб ишлаб чиқаришни йўлга қўямиз;

—28 минг сўм иқтисод қиламиз. 80 минг квадрат метр рандаланган шпон, 1,5 минг квадрат метр тик ва хомсурип тежаб қоламиз. Электрэнергия сарфлашни нормада белгиланганига нисбатан 65 минг киловатт-соат камайтиришни таъминлаймиз;

— рационализаторларга амалий ёрдам бериб, йиллик шартли иқтисодий самараси 31 минг сўмлик 21 та рационализаторлик таклифини жорий этишга эришамиз;

— янги техникани жорий этиш, сермеҳнат жараёнларни механизациялаш ҳисобига қўл меҳнати салмоғини 3 процент камайтирамиз;

— йилига 55 минг сўм шартли иқтисодий самара берадиган 70 та ташкилий-техникавий тадбирларни ишлаб чиқаришга жорий этамиз. Маҳсулот сифатини бошқариш системасини жорий этамиз. Битта буюмни давлат Сифат белгиси аттестациясига тайёрлаймиз. Икки томонлама юмшоқ элементли диван-кроватлар ишлаб чиқариш технологиясини ўзлаштирамиз;

— 60 нафар ишчи тайёрлаймиз, 100 кишининг малакасини оширамиз;

— фабрика меҳнаткашларининг маданий-маиший ва ишлаб чиқариш шароитларини янада яхшилаш учун фойдали майдони 80 квадрат метр бўлган теплицани фойдаланишга топширамиз ҳамда фабриканинг болалар боғчасини бутун йил давомида сабзавот билан таъминлаймиз.

— «Озод» колхозига оталиқ ёрдамини кучайтирамиз.

Олмалиқ мебель фабрикасининг коллективи республикадаги мебель корхоналарининг ишчиларини беш йилликнинг якунловчи йилида зарбдор меҳнат вахтасида туриб ишлашга, беш йиллик планни муддатидан олдин бажариш юзасидан оммавий социалистик мусобақани авж олдиришга чақиради.

Биз КПСС ленинчи Марказий Комитетига, Совет ҳукуматига, Узбекистон Компартияси Марказий Комитетига ва республика ҳукуматига ваъда бериб, КПСС XXIV съездининг улуғвор режаларини бажаришга бутун ижодий ғайратимизни, барча кучимиз ва билимимизни сарфлаймиз, деб таъкидлаймиз.

Социалистик мажбуриятлар Олмалиқ мебель фабрикаси ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларининг йиғилишида муҳокама этилиб, қабул қилинган.

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР ҚЎНҒИРОТ РАЙОНИДАГИ ЧАПАЕВ НОМЛИ СОВХОЗ ШОЛИКОРЛИК БРИГАДАСИНИНГ

СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатидаги севикли Ватанимиз қудратини равнақ топтириш, меҳнаткашлар фаровонлигини ошириш тўғрисидаги ғамхўрлик қалбимизда миннатдорчилик ҳис-туйғуларини уйғотди. Биз бу Мурожаатда партиянинг деҳқончилик қилаётган, озиқ-овқат маҳсулотлари ва хом ашё етказаётган кишилар тўғрисидаги ғамхўрлигининг янги ифодасини кўрамиз.

Биз, бригадамиз коллективи белгиловчи, 1974 йил планини муваффақиятли бажарганлиги билан фахрланамиз. 100 гектар ернинг ҳар гектаридан 71,9 центнердан шоли олинди. Тўққизинчи беш йилликнинг тўрт йили мобайнида шоли етиштириш икки баравардан зиёд кўпайди, ҳар гектар ернинг ҳосилдорлиги эса, 40 центнер ошди.

Бригадамиз коллективи тўққизинчи беш йилликнинг якунловчи йилига қадам қўйиб ва социалистик мусобақага қўшилиб, 1975 йилда шоли ҳосилдорлигини гектар бошига 80 центнергача етказиш, бригада бўйича ялпи етиштириладиган ҳосилни 720 тоннагача етказиш мажбуриятини олади. Бригаданинг ҳар бир аъзоси ҳисобидан 51,4 тоннадан шоли етиштирамиз. Тўққизинчи беш йиллик мобайнида меҳнат унумдорлигини икки баравар кўпайтирамиз. Ҳамма куч, билим ва тажрибаларимизни КПСС XXIV съездининг улуғвор режалари бажарилишига сарфлаймиз.

Социалистик мажбуриятлар Қорақалпоғистон АССР Қўнғирот районидаги Чапаев номли совхоз бригада аъзоларининг умумий йиғилишида қабул қилинган.

Узбекистон ССР нашриётлар, полиграфия ва китоб савдоси ишлари Давлат комитетига қарашли Тошкентдаги офсет босма фабрикаси. Суратларда: 1. Моҳир муқовачи Ҳ. Салимова. 2. Ветеран матбаачилар: Н. Кругов, В. Ровенец (бош инженер), Ҳ. Ҳайдаров, С. Тоиров (фабрика директори). 3. Босма цехи илғор ишчиси К. Саидхўжаев.

А. Тўраев фотолари.

ТОШКЕНТ ОФСЕТ БОСМА ФАБРИКАСИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИГА

МАЪРИФАТ МАСКАНИ

Репортаж

Тошкент офсет босма фабрикасининг ўзига хос қизиқарли, шонли тарихи, ажойиб биографияси бор.

Ўзбекистондаги ана шу кўҳна маърифат масканининг жонкуярларидан бири, фабрика директори Собит Тоирович Тоировнинг хонасида Туркистондаги энг кекса нашрлар манзили бўлмиш бу корхонанинг ташкил этилиши, унинг фаолиятидаги дастлабки қийинчиликлар, фабриканинг юксалиши ва камол топиш йўллари тўғрисида суҳбатлашардик.

— Эски Туркистондаги китоб босиб чиқариш машаққатларини ҳозирги кунда тасаввур этиш жуда қийин бўлса керак, — дейди кекса матбаачи.

Ҳа, чиндан ҳам шундай. Тош босма усулида китоб, журнал ва бошқа нашрларни чоп этишнинг не-не машаққатларини чекишмаган кекса матбаачилар. Оғир қўл меҳнати, тасаввур этиб бўлмайдиган даражадаги қолоқ асбоб-анжомлар билан китоб чиқаришдек мураккаб ишни бажариш, албатта, осон эмас эди. Лекин Улуғ Октябрь социалистик революциясидан сўнг Туркистон меҳнаткашларининг ҳам китобларга, газета ва журналларга бўлган талаби, илм-фанга бўлган интилиши беқиёс ўсди. Халқ учун кўплаб китоблар, газета ва журналлар жуда-жуда зарур эди. Шунинг учун 1923 йилнинг 24 июнида Тошкентда намунали мусулмон босмахонасини вужудга келтириш тўғрисида махсус қарор чиқарилди. Туркистонда национализация қилинган хусусий босмахоналарнинг яроқли асбоб-ускуналарини бўлажак матбаа масканига тўплашга киришилди. Ана шундан сўнг тош босма усулида дастлабки китоблар, журналлар, аввало оддий, кейинчалик рангли тасвирлардан чоп этишга киришилди. Эҳтимол ўша пайтдаги дастлабки рангли матбаа маҳсулотлари ўзининг сифати, чиройи билан унчалик талабга жавоб бермаган бўлса-да, ҳар ҳолда ўз йўли билан қўйилган дастлабки қадам эди.

— Ўша пайтда ҳаммаси бўлиб, олтита тошбосма дастгоҳи бўлган экан, — деб таъкидлайди Собит ака.

Шундан кейин 1926 йилда анча ибтидоий бўлса ҳам бу ерда мотор ишлатиб китоб босиш машқ қилинди. Лекин бу барибир матбаачиларнинг оғир меҳнатини енгил қилишга ожизлик қиларди.

Офсет фабрикасининг дастлабки маҳсулотлари қўлдан-қўлга ўтар, мактаблар учун чиқарилган ўқув қуроллари, айниқса «Алифбе»лар гўё янги замон, янги ҳаёт ва янги турмуш элчилари сингари эл-юртга маърифат нурини таркатиб, илм-фан йўлига ёғду сочгандек бўлиб туюлган эди.

Ўша даврлар эсланар экан, айниқса бу ерда чоп этилган китоблар, рангли плакатларнинг қанчалик инқилобий роль ўйнаганлигини алоҳида қайд этиш лозим. Фабрика маҳсулотлари завод ва фабрикаларнинг цехларида, қурилиш майдонларида, қишлоқларда янгича турмушни тарғиб этди, ўзининг жанговар даъватлари билан социализмга хизмат қилди, унинг душманларига ўт ва найза бўлиб қадалди.

Республикани индустрлаштиришда ҳам, қишлоқда коллективлаштиришни амалга оширишда ҳам, маданий революция йилларида ҳам фабрика маҳсулотлари жуда ишончли ва забардаст ҳамда ўткир қурол бўлиб халққа хизмат қилди. Айниқса, рангли плакатлар шаҳар ва қишлоқларда гўё оташин агитаторга айланган эди.

...Улуғ Ватан уруши йилларида офсет босма фабрикасининг заҳматкашлари бутун эътиборларини фашизмга қарши қаратди. Бу ерда босилаётган маҳсулотларнинг деярли ҳаммаси ўта жанговар руҳ касб этган эди.

— Ўша пайтда фабрикада иш кеча-ю кундуз бир хилда борар эди, — деб ҳикоя қилишади фабриканинг кекса ишчилари.

Чиндан ҳам уруш йиллари фабрика ўзининг бутун фаолияти билан фронтга, ғалабага хизмат қилди. Унинг оташин чақириқлар ёзилган плакатлари кишиларни ғалабага чорлади, душманга омонсиз зарба бериб, Ватан учун, халқ учун ҳаёт-мамот курашига даъват этди.

Фабриканинг бутун тарихи Ватан тарихи билан, серқуёш республикамизнинг босиб ўтган шонли йўли билан, азамат, бунёдкор халқимизнинг янгича ҳаёти билан чамбарчас боғланиб, бир-бири билан гўё йўғрилиб кетган.

Фабрика вужудга келган дастлабки йиллардан бошлаб ўз фаолиятини унинг тақдири билан боғлаган кекса матбаачилар тўғрисида гап бораркан, умрининг 40 йилдан кўпроғини ана шу олижаноб хизматга бағишлаган Обиджон ота Алимбоев ва Александр Фёдорович Абреталин сингари заҳматкашларнинг номларини кўпчилик фахр билан тилга олмоқда. Обиджон ота ва Александр Фёдорович ҳам ва уларнинг бир қанча сафдошлари ҳам ҳозирги кунда пенсияда кексалик гаштини суриб яшашяпти. Ундан кейинги босма усталари Қўчқор Ҳайдаров, Сафо Тўхтаев, Мажид Раззоқов, Александра Мясникова, Александра Колесникова сингари жафокаш матбаачиларнинг хизматлари ҳам фабриканинг шонли тарихи зарварақларига олтин ҳарфлар билан битилган.

— Улуғ Ватан урушидан кейинги йилларда фабрика ўз қаддини чинакам ростлаб олди, — дейди ветеран ишчилардан Владимир Иосифович Сапожников.

Фабриканинг маҳсулотлари фақат республикамиздагина эмас, балки Ўрта Осиёда, Қозоғистонда ҳатто Грузия ва Арманистонда ҳам машҳур бўлиб кетган. Бунинг боиси шундаки, корхонада янги ускуналар ва жиҳозлар кўпайди, янги технология ускуналари вужудга келди. Бўёқларнинг хили ва маҳсулотларнинг ранг-баранглиги ошди. Энг муҳими, ажойиб ва ҳассос матбаачилар, босмахона ишчилари, рассомлар, ретушёрлар авлоди етишиб чиқди.

Фабрика партия ташкилотининг секретари Ҳасан Ҳайдаров бизни босма цехи томон бошлар экан ҳозирги кунда ўзининг фидокорона меҳнати билан коллективнинг фахри бўлиб қолган ажойиб матбаачилар билан таништирди.

Мана, Абдуазим Зиёев. У фабрикада ўн саккиз йилдан буён меҳнат қилиб келади. Моҳир матбаачи бу маърифат масканида иш бошлаганидан буён неча минглаб китобларни, қанчадан-қанча ранг-баранг плакатларни юксак маҳорат билан сержило қилиб босиб чиқарди. Унинг сермашаққат, ҳалол меҳнати юксак тақдирланди. У ҳукуматнинг бир қанча медаллари, фахрий ёрлиқларини олишга сазовор бўлди, Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан тақдирланди.

Фабрика бағрида бахт-иқбол топаётганлар қаторида Камол Саидхўжаевнинг номи ҳам алоҳида мақтовга сазовор. У севган касбида 26 йилдан бери хизмат қилаётир. Эҳтимол, у ишлаб чиқарган китоблар ва плакатларнинг миқдорини ҳисоблаб чиқиш унча-мунча ҳисобдон учун ҳам анча қийин бўлса керак.

Чиндан ҳам Камол Саидхўжаев бундан уч йил муқаддам Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан тақдирланган. Бундан ташқари унинг кўксини қатор медаллар ҳам безаб турибди. У аълочи матбаачи, «Социалистик мусобақа ғолиби» ва «Беш йиллик илғори» деган шарафли унвонларга ҳам сазовор бўлди. Фабрикада бундай илғор ишчиларнинг сафи борган сари кенгаймоқда. Ҳозирги кунда Шоали Шоакбаров, Товфиқ Ҳабиев, Исабой Аҳадов, Жаҳонгир Ниёзмуҳамедов, Ҳабибулла Мираъзамов каби илғорлар билан бутун фабрика коллективи фахрланмоқда.

Фабрика ишчилари маҳсулотларнинг сифатли, кўркам ва жозибали бўёқларда бўлишига алоҳида эътибор бермоқдалар. Бу ишда чинакам жонбозлик кўрсатаётган муқовачиларнинг ишлари ҳам ибратлидир. Коллектив орасида ўз меҳнати билан донг таратаётганлардан Ҳалима Салимова, Александра Шаховская, Зулфия Жамолова ва бошқаларнинг намунали ишларини алоҳида таъкидлаб ўтиш керак. Улар ҳозир ўнинчи беш йилликнинг иккинчи йили ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқармоқдалар. «Социалистик мусобақа ғолиби» деган шарафли унвонга сазовор бўлган бу меҳнатсеварларнинг қанчадан-қанча издошлари ва шогирдлари бор.

Агар ҳозир фабрикада тайёрланаётган маҳсулотларнинг ҳажми ва сифатини унинг дастлабки йиллардаги қуввати билан солиштириб кўрилса, бу соҳада келтирилган рақамлардаги тафовутларнинг ўзида ҳам киши ақли бовор қилмайдиган манзараларни кўриш мумкин. Дарҳақиқат, фабрика ўзининг 50 ёшига чинакам камол топган, фаолияти барқ урган бир паллада етиб келди.

Эндиликда офсет босма фабрикасининг маҳсулотлари фақат Ўзбекистондагина эмас, ҳатто унинг ташқарисида ҳам машҳур бўлиб кетди. Кекса матбаа маскани республикамизда рангли босма маҳсулотлари ишлаб чиқаришда асосий полиграфия базаси бўлиб, янада юксалмоқда. Унинг меҳнатсевар коллективи эса ўз жонажон корхонасининг шуҳратига-шуҳрат қўшиш, унинг довруғини тағин ҳам ошириш учун фидокорлик кўрсатмоқда.

Фабрика плакатлар, китоблар ва дарсликларни сифатли ҳамда чиройли қилиб чоп этишда катта маҳорат кўрсатяпти. Шунинг учун ҳам унинг маҳсулотлари Бутуниттифоқ конкурсларида, Халқ Хўжалиги Ютуқлари Виставкаси, Ўрта Осиё ва Қозоғистон республикалари конкурсларида биринчи ва иккинчи даражали дипломлар билан тақдирланиб келмоқда. Коллектив мамлакатдаги ва республикадаги полиграфия саноати корхоналари ўртасидаги мусобақада ҳам бир неча бор ғолибликни қўлга киритди.

Фабрика коллективи халқимизга кўплаб сифатли полиграфия маҳсулотларини етказиб бериш учун курашиб, қатор технология жараёнларини такомиллаштирмоқда, янгидан-янги ускуналарни ишга солмоқда.

— КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатидан руҳланган офсетчиларимиз, — дейди фабрика бош инженери Василий Филиппович Ровенец, — Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига биринчилар қаторида қўшилдилар ва якунловчи йил топшириғини муддатидан олдин бажариш, ишлаб чиқаришни илмий ташкил этиш, рационализаторлик ва ихтирочиликни янада кенгайтириш, маҳсулот сифатини, меҳнат унумдорлигини ошириш ва унинг таннархини камайтириш учун юксак социалистик мажбурият қабул қилдилар. Ҳозирги кунда ана шу марраларни эгаллаш учун курашни қизитиб юбордилар.

Фабрика цехларини айланар эканмиз, баъзан ўзимизни баҳор оғушида, баъзан тоғлар, арчазорлар қўйнида, баъзан чексиз денгизлар кўксида кўрамиз, улкан қурилишлар, шиддаткор дастгоҳлар ёнида турамиз, ёшлигимизда биринчи ҳамдамимиз бўлган, «алифбе»нинг ҳарфларини такрорлагандек бўламиз. Бўёқларнинг оҳорли иси атрофни тутиб, гўё янги китоблар, гўзал манзараларга чорлагандек бўлади.

Я. ТЎХТАЕВ.

Оламда НИМА ГАП

ЖЕНЕВА: КЕНГАШ ЯНА ИШГА КИРИШДИ

Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгашнинг иккинчи босқичи умидворлик вазиятида яна ишга киришди. Бунинг боиси аввало шуки, кенгашнинг ўз ишини тезроқ тугаллаш ғоясини жамоатчиликкина эмас, балки Европа давлатларининг ҳукуматлари ҳам кенг қўллаб-қувватламоқда. Франция президенти В. Жискар д'Эстэн, Германия Социал Демократик партиясининг раиси В. Брандт, Финляндия ташқи ишлар министри А. Карьялайнен ва бошқа кўпгина давлат арбоблари ҳамда сиёсий арбоблар яқинда берган баёнотларида кенгашнинг ишида олға қараб анча катта қадам қўйилганлигини таъкидладилар ва 35 давлатнинг ана шу анжуманига янги муваффақиятлар тилаб, уни тезроқ тугаллашни истаётганликларини билдирдилар. КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг Германия Федератив Республикаси канцлери Г. Шмидт билан, АҚШ президенти Ж. Форд ва Франция президенти В. Жискар д'Эстэн билан учрашувлари ҳамда олиб борган музокаралари кенгашнинг ишини жадаллаштиришга ёрдам берадиган янги қудратли восита бўлди.

Рамбуйеда олий даражада ўтказилган Совет — Франция учрашувидан кейин эълон қилинган қўшма ахборотда қуйидагилар алоҳида таъкидлаб ўтилади: «Кенгашни жуда қисқа вақт ичида тугаллаш учун, унинг олий даражадаги учинчи босқичини ўтказиш ва якунловчи ҳужжатларни имзолаш учун яхши заминлар вужудга келди». Ғарбда кўпгина матбуот органлари ҳам кенгашнинг истиқболига умидворлик билан баҳо бермоқдалар.

Совет — Франция ахборотида таъкидлаб ўтилган яхши заминлар кенгашда кун тартибидаги барча масалалар юзасидан қилинган ва ҳақиқатан ҳам буюк ишлар натижасидир.

Кенгашнинг асосий сиёсий ҳужжатини тайёрлаш соҳасидаги иш муваффақиятли бормоқда. Бу ҳужжат Европа давлатлари ўз муносабатларида амал қилишлари лозим бўлган принципларни белгилаб беради. Ана шу ўнта принципнинг еттитаси тўғрисида, шу жумладан Европада урушдан кейинги чегараларнинг дахлсизлиги каби асосий принцип юзасидан келишиб олинди. Экономика, фан, техника соҳасида ва атроф муҳитни муҳофаза қилиш соҳасида ҳамкорлик масалалари билан шуғулланаётган иккинчи группада ҳам иш ғоят муваффақиятли давом этмоқда. Маданият, маориф, ахборот ва алоқа соҳасидаги ҳамкорлик борасида ҳам олға қараб муҳим қадамлар қўйилди. Социалистик мамлакатларнинг дипломатлари бу соҳада Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар позициясининг мустаҳкамлигини синаб кўрмоқчи бўлган ва уларнинг ички ишларига аралашиш учун йўл топишга уринган ғарб вакилларининг кирдикорларига қаттиқ зарба бердилар.

Шу тариқа, кенгаш иккинчи босқичининг қатнашчилари ишни тугаллай деб қолдилар. Муайян қийинчиликларни ва ихтилофларни бартараф қилиш, кескинликни юмшатиш душманларининг ошкора ва яширин ҳужжларига барҳам бериш учун ҳали кўп иш қилиш керак албатта. Ғарбда кенгашнинг ишини тўхтатмаганда ҳам уни номаълум вақтгача пайсалга солишдан манфаатдор бўлган ва зўр таъсир кўрсатаётган муайян доиралар бор. НАТОнинг энг урушқоқ доиралари ҳам, ҳарбий-саноат комплекси вакиллари ҳам, христиан-социал иттифоқ раҳбари Ф. Й. Штраус сингари ўтакетган реакционерлар ҳам ана шундай бемаъни йўлга ўтишди. Пекин раҳбарлари ҳам улар билан бир ёқадан бош чиқариб ҳаракат қилмоқдалар. Пекин раҳбарлари кенгаш «алдамчиликдан бошқа нарса эмас» деган гапларни такрорламоқдалар.

Аммо уларнинг ҳаммаси орқаваротдан жанг қилишга қодирдирлар. Бундай жанг кенгашнинг олға қараб муқаррар силжиб боришига кўп жиҳатдан халақит беролмайди. Гап шундаки, Умумевропа кенгаши кескинликни юмшатиш жараёнини акс эттиради. Бу жараён КПСС XXIV съездида қабул қилинган улуғ Тинчлик програмасининг таъсири остида ривожланиб бормоқда.

Хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгашни Европа ва бутун дунё халқлари иккинчи жаҳон урушида фашизм тор-мор қилинганлигининг 30 йиллиги нишонланадиган йилда тугаллаш мўлжалланаётганлиги диққат-эътиборга сазовордир. Кенгаш бу урушнинг оқибатларини узил-кесил якунлаштириши ва қитъамизда мустаҳкам тинчлик ҳамда хавфсизлик пойдеворини қуриши керак. Бу эса шонли йилликда Европа халқлари учун энг яхши туҳфа бўлади.

«УМУМИЙ БОЗОР»: «КЎК КАРУСЕЛЬ»

«Умумий бозор»нинг штаб-квартираси Брюсселда жойлашган. Ана шу тор доирадаги блокка аъзо бўлган тўққиз мамлакатнинг қишлоқ хўжалик министрлари ўтган ҳафта бошида учинчи марта Брюсселга тўпланишди. Улар бу сафар ҳам айни бир хил масалани — 1975-76 йилларда қишлоқ хўжалик маҳсулотларига ягона харид нархлари белгилаш тўғрисидаги масалани муҳокама қилдилар. Уларнинг музокаралари учинчи марта натижасиз тамом бўлди. 10 февралда яна, тўртинчи марта йиғилиш ўтказиш тўғрисидагина келишиб олинди.

Бу ҳол Ғарбий Европадаги баъзи обзорчиларнинг истеҳзо билан «Кўк Европа» даги «кўк карусель» тўғрисида ёзишлари учун сабаб-баҳона бўлди. Европа иқтисодий ҳамжамиятининг раҳбарлари тўққиз мамлакатнинг ўзлари томонидан вужудга келтирилган ягона қишлоқ хўжалик бозорини ана шундай ном билан атайдилар.

«Тўққиз мамлакат»нинг бош ижроия органи — Европа иқтисодий ҳамжамиятининг комиссияси қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг харид нархини ўрта ҳисобда 9—10 процент оширишни таклиф қилди. Аммо Германия Федератив Республикасининг вакиллари харид нархларининг шу тариқа оширилишига қатъиян қарши чиқмоқдалар ва бу нархларни ҳаддан ташқари юқори деб ҳисобламоқдалар. Ваҳолонки, Ғарбий Европа мамлакатларидаги деҳқонларнинг ташкилотлари харид нархларини камида 15-20 процент оширишни талаб қилмоқдалар.

Вазият фермерларни шундай талабларни қўйишга мажбур этмоқда. Гап аввало шундаки, капитализм дунёсида пул қадри ғоят пасайиб кетди. Бу ҳол деҳқонларнинг аҳволини жуда ҳам ёмонлаштириб юборди. Инфляция фермерлар учун жуда зарур бўлган кўп товарларнинг ғоят қимматлашиб кетишига сабаб бўлди. Бунинг натижасида кенг деҳқонлар оммаси хонавайрон бўлиш арафасида турибди.

Ғарбий Европадаги бир қанча давлатларнинг раҳбарлари ана шу омиллар билан ҳисоблашишга мажбур бўлдилар ва шу боисдан Европа иқтисодий ҳамжамияти комиссиясининг таклифини қўллаб-қувватламоқдалар. Деҳқонларнинг ўтган йиллардаги «даҳшатли» ҳаракатлари улардан кўпининг эсидан чиққан эмас. Бу ҳаракатлар урушдан кейинги даврда мисли кўрилмаган даражада кенгайиб кетган эди.

Аммо бамаслаҳат бир қарорга келинмаётир, бир томондан қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етиштирувчи ва етказиб берувчи асосий мамлакатлар — Франция, Бельгия, Голландия ва Ирландиянинг манфаатларини, иккинчи томондан Германия Федератив Республикаси ҳамда Европа иқтисодий ҳамжамиятига аъзо бўлган бошқа бир қанча мамлакатларнинг манфаатлари билан мослаштириш иложи топилмаётир.

Европа иқтисодий ҳамжамиятининг аъзолари қишлоқ хўжалиги соҳасида муштарак сиёсатни ўтказа олмаётирлар, улар муштарак валюта — молия сиёсатини, энергетика соҳасида муштарак сиёсатни амалга ошириш иложини тополмаётирлар...

«Кўк Европа» ҳозирча назария соҳасида «Умумий бозор» раҳбарларининг дабдабали баёнотларидагина мавжуддир. Амалда эса фақат «Кўк карусель» борлигини кўриб турибмиз.

АҚШНИНГ ЗЎРАВОНЛИК КАЙФИЯТИГА ЗАРБА

Америка Қўшма Штатлари Америка давлатлари ташкилотида сиёсий жиҳатдан яна жиддий мағлубиятга учради. Америка давлатлари ташкилоти доимий кенгашининг шу ҳафта ичида Вашингтонда бўлиб ўтган фавқулодда мажлиси якунлари Латин Америкаси мамлакатлари АҚШда савдо-сотиқ тўғрисида қабул қилинган қонунни якдиллик билан қоралаганлигини кўрсатади. Бу қонун Латин Америкаси мамлакатларининг ўз молларини АҚШга юборишларини камситиш йўли билан чеклаб қўйишни кўзда тутади. Мажлисда маъқулланган резолюцияда қуйидагилар таъкидлаб ўтилади: янги қонун АҚШнинг Латин Америкаси мамлакатлари билан савдо-сотиқ муносабатларида шу мамлакатларга зарар етказишни кўзлаб «Камситиш ва мажбур қилиш практикаси»ни жорий этади. Резолюцияда ана шу қонуннинг моддалари Америка давлатлари ташкилотининг уставигагина эмас, балки Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг тегишли қарорларига ҳам тамомила зид эканлиги уқтириб ўтилади.

Америка давлатлари ташкилоти Бош секретариатига АҚШда қабул қилинган қонуннинг Латин Америкасидаги мамлакатлар тараққиёти учун ҳалокатли оқибатлар келтириши тўғрисидаги масалани пухта ўрганиб чиқиш топширилди.

Шу нарса диққатга сазоворки, АҚШ Америка давлатлари ташкилоти тарихида биринчи марта тамомила яккаланиб қолди. Мажлисда қатнашган Латин Америкаси давлатларининг ҳаммаси (20 давлат) вакиллари резолюцияни ёқлаб овоз берди. АҚШ вакилигина Латин Америкаси мамлакатларининг якдиллик билан қабул қилинган қарорини қўллаб-қувватлашдан бош тортди ва бу билан Вашингтон ана шу мамлакатларнинг ҳаққоний ва қонуний манфаатларини бундан буён ҳам назарписанд қилмаслик ҳамда уларга иқтисодий жазо чоралари кўриш ёрдамида ўз буйруқларини мажбуран қабул қилдиришга уриниш ниятида эканлигини тасдиқлади.

Аммо реалистик руҳда бўлмаган бундай йўл Америка мамлакатлари аро система деб аталган системадаги тангликни янада кескинлаштириши мумкин, холос. Дарҳақиқат, Америка давлатлари ташкилоти доимий кенгаши ҳозирги мажлисининг якунлари ҳам, Латин Америкасидаги ижтимоий, сиёсий ва савдо-сотиқ доираларининг, қитъадаги мамлакатлар ҳукуматлари кўпчилигининг АҚШ савдо қонуни ҳақида баён қилган фикрлари ҳам мазкур мамлакатларда империалистик монополияларнинг экономикадаги зўравонлигига қарши, ўз ички ишларини ўзлари ҳал этиш ва ўзларининг табиий бойликларини мустақил тасарруф этиш ҳуқуқи учун курашда куч-ғайратларини бирлаштиришга зўр бериб интилаётганликларини исбот қилади.

АҚШ ана шу қонунга мувофиқ, жумладан, Америка компанияларининг мулкини национализация қилаётган ёки ўзларининг табиий ресурсларини ҳимоя қилиш соҳасида бошқа давлатлар билан бирлашаётган Латин Америкаси мамлакатларининг молларидан олинадиган пошлина ҳақини ўз ихтиёрича оширa олади. Масалан, АҚШ ҳозирги вақтда Венесуэла ва Эквадор нефтни экспорт қилувчи мамлакатлар ташкилотида аъзо бўлганлиги учунгина уларни Шимолий Америка бозорида энг кўп қулайлик режимидан фойдаланувчи давлатлар рўйхатидан чиқариб ташламоқда.

Латин Америкаси мамлакатлари АҚШ савдо қонунининг камситувчи моддаларини қайтадан кўриб чиқишни АҚШ ҳукуматидан қатъий талаб этмоқдалар. Шу билан бирга улар зўравонлик сиёсатига қарши биргаликда ҳаракат қилиш йўлига тобора зўр қатъият билан ўтмоқдалар.

Е. ЕГОРОВ,
В. ГОНЧАРОВ,
Н. ЧИГИРЬ.
(ТАСС).

ФИРДАВСИЙНИНГ НОДИР АСАРИ ТАДҚИҚ ЭТИЛМОҚДА

Тожикистон ССР Фанлар академияси тил ва адабиёт институтининг олимлари 50 минг байтдан иборат «Шоҳнома»ни тавсифлашни тамомладилар. Тожик-форс адабиёти классиги Абулқосим Фирдавсий ўлмас асарининг бадиий хусусиятларини ва луғат составини тадқиқ этиш юзасидан тайёргарлик ишларининг асосий қисми бажариб бўлинди.

Буюк Фирдавсийнинг бу йирик шеърий достони бутун дунёда машҳурдир. Айни пайтда бу асар, гарчи совет олимлари томонидан анча иш қилинган бўлса ҳам, ҳали чинакамига ўрганилмаган. Тожикистон адабиётшунослари ўз олдиларига достоннинг луғат составини ва бадиий хусусиятларини тадқиқ этишдан иборат муҳим вазифани қўйдилар. «Шоҳнома»нинг тўлиқ луғатини тожик ва араб алифбесида нашр этиш мўлжалланмоқда. Бу Эрон, Афғонистон ва бошқа айрим мамлакатлардаги олимларга луғатдан фойдаланиш имкониятини беради.

«Шоҳнома»нинг луғати устида олиб борилган иш совет лексикология фанининг орттирган бой тажрибасига асосланади. Бундан мақсад Фирдавсий шеърий тили ва маҳоратининг бойлигини кўрсатиб беришдан иборатдир.

Душанба.

(ТАСС).

КИТОБ — ПОЧТАДАН

Қўқондан Норильск, Иркутск, Тольяттига ва мамлакатнинг кўпгина бошқа жойларига китоблар юборилмоқда. Қўқондаги китоб магазинларининг, бибколлекторнинг ходимлари китоб ҳаваскорлари бўлган ўз дўстлари, жамоатчи китоб тарқатувчиларнинг буюртмалари бўйича зарур адабиётни — Ўзбекистон ёзувчиларининг асарларини, республикамиз нашриётлари чиқараётган китобларни юборадилар.

Яқинда эса Волжск автомобиль заводининг маъмурияти Қўқон китоб савдоси бўлимини «Заводимиз китобхонларига адабиёт билан яхши хизмат кўрсатганлик учун» фахрий эсдалик медали билан мукофотлади. Ана шу медаль, ўнлаб ташаккурномалар ва Қўқон китоб савдоси бўлимига келаётган янгидан-янги буюртмалар Қўқон китоб савдосининг иш тажрибаси ғоят қизиқарли эканлигидан далолат беради.

Қўқонликларнинг аҳоли ўртасида адабиёт тарқатиш соҳасидаги тажрибаси китоб савдоси ходимларининг Тошкентда бўлиб ўтган республика кенгаш-семинарида муҳокама қилинди. Кенгаш қатнашчилари 1974 йилги ишларни якунлаб, КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатидан келиб чиқувчи вазифаларни белгилаб олдилар.

(ЎзТАГ).

ШОИР ЮРТИДА ТАНТАНА

Улкан шоир, драматург, олим ва жамоат арбоби Ҳамид Олимжон туғилган юртда катта тантана. **Шоир бўлиб, шодлик ва бахтни куйламаклик зўр саодатим.** Янги тузумни, интернационализмни, маърифат ва озодликни куйлаб, дарёдек уйғоқ ўтган шоирнинг номи жиззахликлар қалбидан чуқур ўрин олган. Улар бунинг исботи сифатида шоирга муҳташам музей қурдилар. Революция боғида унинг бюстини ўрнатдилар. Энг кўркам кўчалар, колхоз ва мактаблар шоир номини абадийлаштириб турибди. Шаҳар яқинидаги Ҳамид Олимжон номли колхозда шоирга ҳайкал ўрнатилгани ана шу чуқур меҳрнинг яна бир ифодаси бўлди. Тантана ана шу ҳайкалнинг очилишига бағишланган эди.

Шаҳар типидаги колхоз қишлоғи байрамлардагидек безатилган. Бу ерга қўриқ областнинг барча районларидан, мусобақадош Тошкент, қўшни Сирдарё ва Самарқанд областларидан меҳмонлар келишган. Республика партия ва ҳукуматининг махсус қароридан сўнг ёшлар ижодига жиддий эътибор берилаётган, ҳаваскор ижодкорларнинг адабий тўгараклари қизғин иш бошлаган бир пайтда Ҳамид Олимжонга ҳайкал қўйилганлиги республика маданий ҳаётида катта воқеа бўлди.

Жиззах район партия комитетининг биринчи секретари А. Сатторов митингни очиб, ҳайкални очишни Ленин орденли «Москва» колхозининг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳамроқул Носировга топширади. Оҳиста лента тортилади. Йиғилганлар кўз олдида қўлида китоби билан водийларни яёв кезишга аҳд қилган шоир сиймоси гавдаланади. Бахтинг бор, деб соч ва пешоналарини силаётган еллар шаҳдам одим ташлаётган шоирнинг галстугини чап кўксининг — юрагининг устида ҳилпиратиб ўйнаётгандек гўё. Мармар супа устига ўрнатилган уч қиррали баланд постаментга «Ҳамид Олимжон. 1909—1944 йиллар» деб ёзиб қўйилган. Шоирнинг

Халққа айтинг, мен асло
ўлганим йўқ,
Ёв қўлига таслим ҳам
бўлганим йўқ,
Мен халқимнинг юрагида
яшайман,
Эрк деганнинг тилагида
яшайман.

деган сатрлари зарҳал ҳарфларда ярқирайди.

Митингда область партия комитетининг биринчи секретари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони С. Тоиров, шоир Рамз Бобожон, Тошкент Давлат университетининг доценти Ҳ. Олимжонова, шоир ўқиган Нариманов номли мактаб ўқувчиси С. Носирова ва бошқалар сўзга чиқдилар.

* * *

Шу куни Ҳамид Олимжон номли колхозда шоирга бағишланган мушоира бўлди. Республикамизнинг таниқли шоирлари улкан санъаткорга бағишланган шеърларини ўқидилар. Адабиётшунос олимлар Ҳамид Олимжон ҳақидаги хотираларини сўзлаб бердилар.

Н. МИРЗАЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Суратда: Ҳамид Олимжонга ўрнатилган ҳайкал.
А. Тўраев фотоси.

Григорий ЗИНЧЕНКО

СУРАТ ҲАҚИДА БАЛЛАДА

Григорий ЗИНЧЕНКО — черниговлик инженер. Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллик шонли юбилейи арафасида Тошкентда меҳмон бўлган эди. Пойтахтимиздан олган таассуротлари уни «Сурат ҳақида баллада» асарини ёзишга илҳомлантирди.

Болалик... Ёдимда бир сурат ҳамон—
Ўзбек жангчисининг менга ҳадяси:
Саҳрода нортуя кезар беармон,
Саратон тиғида унинг сояси.
У чизиб берарди менга кўп сурат:
Бозор ва чинорлар, оқимтир Чотқол,
Ҳам бизга кўзада сут берган чолга:
— Раҳмат,— дерди,— раҳмат Сизга,
оқсоқол.
...Днепр бўйида бўлди ярадор,
Рассомни кутарди энди лазарет.
У менга қон томган суратни ёдгор —
Қолдириб, ёзибди: «Шаҳримдир
Тошкент!»
Шундан буён менга яқин бу шаҳар,
Номини эшитсам, яйраб кетар жон.
У менга хаёлий бўлиб кўринар,
Тошкент—дўстлик шаҳри,
Тошкент—бир бўстон!
Мана, Ўзбекистон пойтахтидаман,
Афсонавий Тошкент— обод ва маъмур.
Меҳмондўст ўзбеклар қалб тахтидаман,
Очиқ чеҳралардан ёғилади нур.
Бозор. Бунақасин кўрмадим ҳануз—
Табиат, меҳнат ва талант инъоми!
Анвои мевалар, қовун за тарвуз.
Шовқини лол этар ҳар бир одамни.
Андижон анжири, Бухоро гази,
Фарғона атласи бунда мужассам.
Тошкент —
Ўзбекистон қалби, даҳоси,
Қардош шаҳарларга оға ва ҳамдам.
Шаҳарга табиат солганда ларза,
Янграганда «Тошкент» сўзи бонгсимон,
Қалб қўрини берди сенга Россия
Ва қаддинг ростладинг мисли паҳлавон.
Пахта жамолида қуёш кўринар,
Фавворалар — қийғос очилган чаман.
...Қутлуғ қонли сурат тушимга кирар—
«Менинг Тошкентим!» деб қалб-ла ёзгум
ман!

Тошкент—Чернигов.

Барот БОЙҚОБИЛОВ таржимаси.

МУКОФОТЛАР ТОПШИРИЛДИ

САМАРҚАНД. Украина немис-фашист босқинчиларидан озод этилганлигининг 30 йиллиги муносабати билан таъсис қилинган кўкрак нишони ва стол устига қўйиладиган медалларни топшириш маросими бўлиб ўтди. Мукофотлар Совет Иттифоқи Қаҳрамони, Иштихон районидаги Куйбишев номли колхоз гидротехниги Элбой Қорабоев, собиқ жангчи—пенсионер Пиримқул Нурманов, область ижроия комитети ички ишлар бошқармаси бошлиғининг ўринбосари Иван Кирпиченколарга ҳам топширилди. **Л. ЭРГАШЕВ.**

ТАБИАТ ЭҲСОНЛАРИ

ТОҒЛИКЛАР ТОРТИҒИ

Ўртада тўкин дастурхон. Қирқ хил ноз-неъмат бор унда. Деҳқоннинг қадоқ қўллари билан бунёд этилган ширмой нон, ликопчаларда майиз, ёнғоқ, туятиш писта-бодом, қирмизи олма-анор, тилими тил ёрар қовун-тарвуз, шўр данаккача бор.

Сўз навбати айланиб, тоғлик меҳмонга берилди. Ўртага жимлик тушди.

— Дастурхон устида биз, кўкбулоқликлар етиштирган маҳсулотлардан ўн хили бор экан, — дея гап бошлади камтарлик билан у. — Олма-анор, писта-бодом, асал, данак, анзур пиёз, зира...

Унинг гапларида жон бор. Ўтган юбилей йилида ўлкамиз тоғларида сув камчил бўлишига қарамай, кўплаб полиз, сабзавот ва зиравор маҳсулотлар етиштирилди.

«Кўкбулоқ» механизациялашган ўрмон хўжалигининг коллективи 20 тонна олма, 75 тонна сабзавот, 60 тонна полиз маҳсулотлари топширишди. Табиий ўсимликлардан доривор мевалар йиғиб-териб олиш топшириғи ҳам ошириб бажарилди. 5.200 килограмм тоғ пиёзи, кўплаб шифобахш зира, наъматак, жийда, асал, барбарис, ёнғоқ йиғиб олинди ва давлатга топширилди.

Ўрмон хўжалиги ходимлари яшил бойлигимизни янада кўпайтириш, маҳсулдорлигини ошириш ва муҳофаза қилишда зўр ғайрат кўрсатмоқдалар.

А. РАҲИМОВ,
Қамаши райони.

Юрий ВЕРЧЕНКО

ҚАРДОШЛИК—ҚУДРАТИМИЗ МАНБАИ

«Совет халқларининг қардошларча ҳамкорлиги, ўзаро ёрдами, бирлиги — куч-қувватимизнинг бош манбаидир», — деган эди КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев Молдавия ССР ва Молдавия Компартияси ташкил топганлигининг 50 йиллигига бағишлаб Кишиневда ўтказилган тантанали йиғилишда сўзлаган нутқида.

Ўзбекистоннинг ўтмиши, ҳозирги куни ва келажаги ҳақида ҳикоя қилувчи «Қон-қардошлик машъали»[1] тўпламидан жой олган материаллар билан танишар экансан, юқоридаги сўзларнинг чуқур маъносини янада яққолроқ ҳис қиласан.

Мазкур китоб СССР Ёзувчилар союзи, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитети томонидан Ўзбекистон ССРда ҳар йили ўтказиладиган анъанавий адабиёт байрамида қатнашган совет ёзувчилари, шунингдек, социалистик мамлакатлардан келган ёзувчилар катта гуруҳининг республика бўйлаб қилган ижодий сафарининг ўзига хос якунидир.

Китобнинг энг асосий қиммати нимада? Аввало шундаки, у ленинча халқлар дўстлиги улуғвор ғояларини тарғиб этади. Китобда интернационализм, халқларимизнинг ажралмас тақдири темаси социалистик ҳаёт тарзи юзага келтирган маънавий категория сифатида ишонарли, ёрқин гавдалантирилади.

Китобнинг яна бир муҳим хусусияти, унда қатнашган авторларнинг ўзига хос сараланиши билан изоҳланади. Китоб саҳифаларида ҳикоя қилинган воқеалар социалистик Ўзбекистонда юз берган улуғвор ўзгаришларни қаҳрамонликларга бой кундалик ҳаёт ҳодисалари сифатида ҳис қилувчи совет ёзувчиларининг назари орқалигина кўрсатиш билан чекланиб қолинмаган. Айни пайтда унда бизнинг чет эллик меҳмонларимиз — социалистик мамлакатлар адибларининг Ўзбекистон ҳақидаги асарлари ҳам ўрин олганки, бу асарларда бизга оддий, кундалик, яхши таниш бўлган ҳодисалар ҳам қандайдир мутлақо янгича томонлардан очилади. Бир хил ҳаётий фактлар бамисоли икки томондан ёритилади, улар алоҳида тарзда ва кутилмаган бўёқларда намоён бўлади. Бундай хусусиятлар майдонга келишининг ўзи пролетар интернационализми, қардош адабиётлар дўстлиги реал ҳаёт ҳодисасига айланганлигини кўрсатувчи мазкур тўпламнинг бетакрор ўзига хослигини таъминлайди.

«Қон-қардошлик машъали» тўплами Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Комил Яшиннинг мақоласи билан бошланади. Бу мақола коммунистик қурилиш йўлларидан ишонч билан бораётган ўзбек халқининг бахтли келажаги ҳақида, республиканинг тақдири, совет халқлари дўстлигининг манбалари ҳақида донишмандона юритилган фикрлардир. Ёзувчи биз учун азиз бўлган ном билан аталган Тошкентнинг бош кўчаси символик образига мурожаат қилади: «...Тошкент, сен бугунги қиёфангга шунинг учун ҳам эришдингки, сенинг бағрингни оралаб, сенинг қалбинг орқали Ленин кўчаси ўтган». Дарҳақиқат, бугунги кунда Ўзбекистон халқи ўзининг ёрқин истиқболига мана шу кўча орқали, Ленин йўли орқали бормоқда. Юз бераётган ҳар қандай улуғвор ўзгаришлар ҳақида гап кетмасин, таъкидлайди адиб, унинг асослари ибтидоси Ленинга бориб улашади. 1918 йилдаёқ Владимир Ильич Ленин имзо чеккан махсус декретга асосан янги ерларни суғориш тадбирларини амалга ошириш учун 50 миллион сўм маблағ ажратилган эди. Социализм учун буюк кураш ана шундай бошланди. Кенг қулоч ёйган социалистик қурилишнинг бугунги кўламлари кишини янада ҳайратда қолдиради: фақат тўққизинчи беш йилликнинг ўзида Ўзбекистонда 465 минг гектар суғориладиган ерлар фойдаланишга топширилди. Янги ирригация иншоотлари орасида Амударёдаги улкан Туямўйин гидроузели ҳам бор. Мана шу ирригация иншооти ёрдамида Хоразм воҳасида пахта етиштириш яна икки баравар кўпаяди. «Биз ҳаммамиз шуни яхши биламизки, — деб ёзади К. Яшин,— республикамиз равнақи Коммунистик партия раҳбарлигида турмушга татбиқ қилинаётган ленинча таълимотнинг ҳаётбахш чашмаларидан баҳра олмоқда».

«Қон-қардошлик машъали» китобида ўзбек тупроғида ўтказилган совет адабиёти кунларида қатнашган Н. Абалкин, Ю. Гальперин, Ҳ. Ғулом, С. Данилов, Р. Казакова, М. Максимов, С. Нуров, В. Росляков, А. Саинян, Г. Семенихин, А. Софронов, Л. Тараканова каби совет ёзувчилари ва шоирларининг асарлари кенг кўламда ўрин олган. Уларнинг ҳар бири ўзининг бетакрор интонациясига, ўз кузатишларига, ҳаётни тадқиқ этиш услубига эга. Лекин юқоридаги ижодкорларнинг ҳаммасини бир мақсад бирлаштиради. Улар қардош ўзбек халқининг қўлга киритган ютуқларидан ўз қалбларида туғилган шодлик ва ифтихор туйғуларини китобхонлар билан ўртоқлашишга интиладилар. Республикада ва мамлакатда, қардош халқларнинг ягона оиласида қўлга киритилаётган зафарларга чуқур ҳамнафаслик китобдаги барча асарларнинг пафосини ташкил этади.

Ўқувчилар Ўзбекистонга сафар қилган чет эллик адибларнинг ёрқин таассуротлари билан суғорилган назмий ва насрий лавҳалари билан ҳам танишадилар. Болгар шоири Е. Бурнаский дунёни ўзгартираётган, заминни гуллатиб-яшнатиб одамлар қалбига қувонч бахш этаётган меҳнаткаш қўлларнинг улуғвор кучи қудратига шеър бағишлабди. Венгер ёзувчиси Л. Галамбош очеркида ҳам худди шу тема инъикос топган.

Германия Демократик Республикаси шоираси Х. Арнольд шеъри меҳмондўст халқ билан учрашувдан қалбида жўш урган беғубор табассум билан нурланиб турибди. Ёзувчи Нгуен Ван Бонгнинг «Мен ўзбек тупроғида қадрдон Вьетнамимни кўрдим» ҳикояси ҳам диққатга сазовор. Ҳикояда автор Ўзбекистон ҳақидаги таассуротларидаги етакчи ҳолатни: меҳнатга, ерга, она-Ватанга муҳаббатни ёрқин ифодалаган. Мана шу муҳим томонлар бир-биридан минглаб километр олис масофада яшовчи халқлар — ўзбек ва Вьетнам халқларини ўзаро яқинлаштиради.

Машҳур Куба шоири Э. Диего боғлар, кўкариб келаётган яшилликлар дунёси, навқирон ўрмонлар нақадар бу ўлканинг ландшафти учун табиийлигидан ҳайратда қолади. Наҳотки, бир вақтлар мана шу замин офтоб жазирамасида қақшаб-ковжираб ётган унумсиз тупроқ ҳисобланса? — таажжубланади у. Кимга қандай-ку, лекин Куба куйчиси тошлоқ ерларни ўзлаштириш ва гуллаб-яшнаб ётган воҳага айлантириш қандай машаққатли меҳнат талаб этишини яхши тушунади. У ўз очеркини меҳнатсевар Ўзбекистон кишиларининг қаҳрамонликларига бағишлайди. Бу ўлкадаги қаҳрамонликлар намунаси унинг Куба революциясининг келгуси ғалабаларига бўлган ишончини мустаҳкамлайди. Социалистик мамлакатларнинг бузилмас дўстлиги мавзуи монгол адиблари — Д. Даниял, Д. Нямаа, Л. Чойжилсурэнларнинг асарларида ҳам қизил ип бўлиб ўтади. Поляк шоири В. Слободник ва ёзувчи З. Доминолар ҳам ўзбекларнинг меҳмондўстлиги, бу ўлканинг гўзаллиги, инсон қўли яратган боғлар ва яшнаётган далалар латофатидан завқ-шавқланиб ёзадилар. «Мен бу сафарнинг ғояси кимда туғилганлигидан хабарим йўқ, — дейди З. Домино. — Лекин бу ажойиб ғоя... Одамларнинг ўзаро яқинлашувида ҳеч нарсанинг шахсий танишув, самимий фикр алмашиш ва ҳамкорликдаги саёҳатларнинг ўрнини босолмайди». Румин ёзувчилари Т. Бушекан ва И. Постельниклар қаламига мансуб очерклар ҳажман ўта ихчам бўлсада, улар бир мақсад йўлида бирлашган халқларнинг қардошлик руҳи, дўстона учрашувлар ҳарорати билан нафас олиб турибди. «Таассуротларимнинг гултожи дўстлик туйғусидир, — деб ёзади Т. Бушекан. — Бу шундай дўстликки, у бизнинг умумий мақсадларимизга асосланган, у халқларимизнинг тинчлик, социализм, коммунизм тантанаси йўлидаги умумий курашлари руҳи билан суғорилган».

Чехословак ёзувчилари М. Рафай ва И. Прокипчакларнинг, югославиялик адиба Д. Попович-Дорофееванинг очеркларини моҳият эътибори билан «Йўл таассуротлари» деб аташ мумкин. Мазкур очеркларнинг муаллифлари ўз саёҳатлари пайтида кўрган ва қалбларида чуқур таассурот қолдирган ҳодисалар ҳақида ҳикоя қиладилар. Лекин бу очеркларда ёзувчилар жанр талаблари доирасини ёриб чиқиб, ўзбек халқининг ўтмиши ва ҳозирги куни ҳақидаги, улуғвор Октябрь ғоялари ҳақидаги, социалистик мамлакатлар халқларининг ёрқин келажакка интилиш йўлидаги интернационал биродарликларининг ҳаётбахш кучи ҳақидаги чуқур ўйларини ҳам ифодалайдилар.

Сўз охирида яна бир муҳим таассуротни ҳам айтмасдан ўтиб бўлмайди. Бу — китобнинг самимияти. Шоирлар ва ёзувчиларнинг барча ёзганлари юксак ҳаққонийлиги билан ажралиб туради. «Қон-қардошлик машъали» китобида асарлари ўрин олган ёзувчиларнинг фикри ва сўзи интернационал биродарлик, ягона ижодий оила ҳис-туйғулари билан шуълаланиб турибди.

(«Литературная газета»нинг 22 январь сонидан олинди).

1) «Светоч братства» (рус тилида). Ўзбекистон ҳақида шеърлар ва очерклар. Тўпловчи ва муҳаррир В. Коткин. Ғ. Ғулом номли адабиёт ва санъат нашриёти. Тошкент. 1974 йил.

ТОШКЕНТЛИКЛАР МАЖБУРИЯТИГА

Газетанинг 1975 йил 23 январда чиққан 19-сонида Тошкент шаҳри саноат, қурилиш, транспорт, алоқа, савдо ва умумий овқатланиш корхоналари ҳамда ташкилотлари, илмий-тадқиқот ва лойиҳалаш институтлари, маданият муассасалари коллективларининг 1975 йилги социалистик мажбуриятлари «Саноат бўйича» бўлимининг биринчи абзаци қуйидагича ўқилсин.

«Меҳнат унумдорлигини янада ошириш, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, сермеҳнат жараёнларни механизациялаш ва автоматлаштириш, корхоналарни реконструкция қилиш ва техникавий жиҳатдан қайта қуроллантириш, хўжаликни юритиш механизми ва методларини такомиллаштириш, ҳар бир кишининг иш сифатини ва барча коллективларнинг иш самарадорлигини ошириш негизида саноат корхоналарининг меҳнатчилари маҳсулотни реализация қилиш ҳажми ва буюмларнинг кўпчилик муҳим турларини ишлаб чиқариш юзасидан 1975 йил давлат планини 23 декабрда бажариш, қўшимча равишда 100 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилиш ва саноат ишлаб чиқариш юзасидан беш йилликнинг охирига белгиланган даражага 1975 йилнинг июлида эришиш мажбуриятини оладилар».

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00— МОСКВА. 18.20—ТОШКЕНТ. 18.30— Спорт программаси. 19.00 — «Прогресс» программаси. 19.30 — **«Ахборот».** 19.45 — Чорвачилик— зарбдор фронт (қўшма рейд). 20.15 — Ўн минут музика. 20.25— Адабий кўрсатув. 20.55 — **«Ахборот».** 21.15 — Концерт. 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — Кино ҳақида суҳбатлашамиз. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.25 — ТОШКЕНТ. 11.30 — Кинофильм. 12.00 — **Бегона** (бадиий фильм). 12.25 — Ўқув кўрсатуви. 18.20 — МОСКВА. 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Топишмоқлар ва жавоблар. 19.30 — «Жасорат»нинг дала почтаси. 20.00 — Концерт. 20.45 — **Баҳорнинг ўн етти лаҳзаси** (2-серия). 22.00 — Азимут (Тошкент). 22.30 — Неждановa кўчасида. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.25 — ТОШКЕНТ. 19.30 — Ўқув кўрсатуви. 20.10 — Ҳужжатли фильм. 21.20 — Тошкент янгиликлари. 21.35 — **Ёвуз қуюнлар** (бадиий фильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 28/I да **Оққуш кўли.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 28/I да **Чақмоқ,** 29/I да **Олтин девор.**

КИНО

Маккеннанинг олтинлари — «НУКУС» (кундуз ва кечқурун), «ҚОЗОҒИСТОН» (12.00, 13.00, 16.00, 17.00, 20.00).

Эркак ва қиз — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «ҚОЗОҒИСТОН» (11.00, 15.00, 19.00, 21.00).

Севишганлар қиссаси — «ЧАЙКА», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Полициячи бўлган эди — Ғ. ҒУЛОМ номли, «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Машаққатли севги — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Ҳаводаги саргузаштлар — «МОСКВА» (15.00, 17.00).

Авлодлар нидоси — «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Филлар — менинг дўстларим — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

СВЕРДЛОВ НОМЛИ ҚОНЦЕРТ ЗАЛИДА

1,2 февраль кеч соат 7 яримда

М. Қориёқубов номидаги Ўзбек Давлат филармониясининг Бутуниттифоқ бадиий коллективлар кўригининг лауреати ўзбек ашула ва рақс «ШОДЛИК» ансамблининг

КОНЦЕРТИ

қатнашадилар

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар:

Дилафруз ЖАББОРОВА, Вилоят ОҚИЛОВА

Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати ДИЛБАР ФАЕЗОВА

Солистлар:

ШЕРАЛИ ЖЎРАЕВ, НАЗИРА ШЕРАЛИЕВА, НАСИБА ЭГАМБЕРДИЕВА, ХОТАМ ХОЖИЕВ, ТУХТАСИН МАДАМИНОВ, РАҲИМЖОН ИСМОИЛОВ, РОЗА КАКУРИЕВА, РАШИДА РАҲИМОВА, МУКАРРАМ ЖАҲОНГИРОВА.

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ

Ансамблнинг бадиий раҳбари — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист ҲАКИМ НИШОНОВ.

Музика раҳбари МИХАИЛ МАҲМУДОВ.

ПРОГРАММАНИ Ўткир Сиддиқов олиб боради.

Билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан сотилади.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК МИНИСТРЛИГИ МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ ЎРТА ОСИЁ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШТИРИШ ВА ЭЛЕКТРЛАШТИРИШ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ (САИМЭ)

вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

механизациялаштирилган қишлоқ хўжалик жараёнларини иқтисодий баҳолаш сектори раҳбари (иқтисод фанлари доктори ёки кандидати);

механизациялаштирилган қишлоқ хўжалик жараёнларини иқтисодий баҳолаш секторининг кичик илмий ходими (иқтисод фанлари кандидати ёки катта илмий ходим ва ишлаб чиқариш тажрибасига эга бўлган иқтисодчи).

КОНКУРС МУДДАТИ — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: Тошкент области, Янгийўл шаҳар, «Кирда» алоқа бўлими.

Ф. Энгельс номидаги Тошкент Давлат чет тиллар педагогика институти коллективи филология фанлари кандидати А. Ирисқуловга онаси

Мувзали ИРИСҚУЛОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан марҳуманинг оиласига чуқур таъзия изҳор қилади.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР
БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ✱ ТЕЛЕФОНЛАР
Коммутатор — 330249 дан 330258 гача
Эълонлар — 338142.
Р. 03117. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. Б. — 23.